

Mlaš tednik

kulturno - politično glasilo

KROJ

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 - Verlagspostamt Klagenfurt 2.

LETO XIII/STEVILKA 13

CELOVEC, DNE 30. MARCA 1961

Izhaja v Celovcu - Erscheinungsort Klagenfurt

CENA 2.- SILINGA

Najbolje kupite ure, nakit
in drugo pri urarskem mojstru

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschgasse 9

Strokovna delavnica
za popravila

Velikonočna večna vigred

+ Dr. Alojzij Kuhar

Po vsem krščanskem svetu, kjerkoli vlada svoboda, je Velika noč praznik veselja. Pa tudi tam, kjer so razmere hude, je Velika noč kot sončni žarek, ki prinese luč in toplino v človeška srca. Ni jih več strah in svetlo upanje jih dvigne proti lepšim obzorjem... Slovenski narod je velikonočni praznik z veliko ljubeznijo in pesniškim čutom okrasil s prelepimi starodavnimi šegami in navadami, ki vse - od kresov, ki gorijo po hribih in vaseh, pa do rdečih pirhov in pisank, ki jih darujemo drug drugemu z radostjo v očeh - dihaajo sončno razpoloženje v sroih. Zakaj to veselje? Odkod to veselje? Vzrokov za to, bližnjih in daljnih, bi lahko našteali mnogo, toda vsi se dajo spojiti in izpeljati na enega samega, velikega, vesoljnega, ki daje vsebino in smisel velikonočnemu veselju... Zveličar, ki so ga na Veliki petek pribili na veliko soboto pokopali v skalnati grob katerega so započeli, a je na Veliko noč vstal, je bil največji revolucionar, ki so kdaj ali še bodo hodili po tej naši zemlji. Njegov evangelij je lep, a je tudi težak... Osvoboditi človeka od posledic greha, ga preroditi v otroka božjega in ga na tej višini njegovega dostojanstva voditi, da Bogu služi, svojega bližnjega ljubi in si s tem zasluži večno življenje. Družbeni red, ki ga je oznanila krščanska revolucija in ga sedaj že dva tisoč let uvaja med človeški rod, je zgrajen na ljubezni, ki naj veže vse ljudi med seboj in ves človeški rod z Bogom Stvarnikom in Očetom vseh. Krščanski revolucionarni program je lep, a je tudi težak. Če bi bil Kristus zanj umrl, bi s tem zaslužil ime junaka, toda človeški rod še ne bi vedel, če je tudi resničen. Šele ko je Zveličar premagal smrt in s tem storil nekaj, česar človeško bitje ne more storiti, je prinesel dokaz, da je njegov nauk božjega izvora in zanesljivo resničen, ker je On sam, ki ga je proglasil - Bog, ki je gospodar nad smrtjo. Za svoje ideale so umirali tudi drugi, pa čeprav so bili lažnjivi. Toda od smrti je vstal samo Bog. Vstajenje je dalo krščanski revoluciji pečat resničnosti in večnosti.

Zakaj torej ne bi bili veseli! Saj od prve Velike noči naprej vsak kristjan zanesljivo ve, kam gre in da je njegova pot prava pot, ki ga bo pripeljala do cilja... Prva Velika noč je razpodila vse dvome, je napravila konec vsakemu ugibanju in kristjanom razsvetlila pot skozi življenje. Sedaj vedo kam gredo in da je cilj h kateremu jih ta pot vodi pravi in odrešilni. Naj govorijo okrog njih kar hočejo, naj skušata prevladovati laž in hudobija; naj kristjane zaničujejo, pribijajo na križe in jih mečejo v skalnate jame - vse to na resnici, ki jo je Velika noč razodela, ničesar ne spremeni... Kristjan to ve, ni ga strah in je miren. Za prvim Pilatom so prišli drugi, križu na Kalvariji je sledilo na tisoče drugih - toda krščanska revolucija traja dalje, ker jo vodi božji ustanovitelj z zastavo nesmrtnosti zmage... Trava je porasla grobove tiranov; iz človeškega spomina so izbrisane celo njihova imena: pozabljene so laži, hudobije in krivice. Toda zastava zmage krščanske revolucije vihra dalje in vsaka Velika noč jo okraši z novim zelenjem upanja in z novo rdečo barvo goreče ljubezni in požrtvovalne zvestobe... Za-

kaj naj ne bi vriskalo srce vsem kristjanom po vsem svetu! Onim, ki so v svobodi, ker vedo, da jih je evangelij Vstajenja osvobodil in jim svobodo varuje; onim, ki so v verigah, ker vedo, da bo sila velikonočne poslanice te verige stla in bodo zaživel svobodo božjih otrok, katero je Zveličar odkupil in ji zajamčil nesmrtno trajanje.

Velika noč pa je poleg tega najslovesnejša potrditev najmočnejše sile, ki giblje in usmerja človeka. Človek hoče živeti! Upanje v življenje je najgloblje ukoreninjeno v človekovi zavesti. Temu upanju vse žrtvuje; človek da vse, da si življenje ohrani. Življenje - to se pravi moč ustvarjajočega dela in trajanja v ustvarjanju novega.

Bog, ki je človeka ustvaril po svoji podobi, mu je dal odsev največje božje lastnosti, namreč lastnost rasti, razvijanja svojih darov telesa in duha, uma in srca, do čim večje popolnosti. Velikonočna poslanica, velikonočna pesem o zmagi življenja nad smrtjo, pa je človeku utešila to njegovo najgloblje upanje, ker mu je odprla obzorja večnosti. Odslej bo živel in ustvar-

jal naprej, brez mejnikov. Kajti večno življenje, na katerega pripravlja človeka krščanska revolucija, je večna vigred, ko ne bo nikoli konca življenju in ustvarjanju. Človeški um in človekovo srce ne bosta nikoli izčrpala virov za svojo željo, da dosežeta več, boljše in lepše - ker večni Bog je neskončno popolni... Zakaj torej naj ne bi vriskali od veselja na Veliko noč, ko je vstali Zveličar utešil človekovo željo po neumrljivem življenju in ustvarjanju. Tirani te sile življenja ne morejo ugasniti. Mimo njih dere in jih pod seboj pokopava.

Krščanska vigred je večna, kajti velikonočna zastava zmage življenja nad smrtjo je zastava nesmrtnega božjega jamstva, da krščanska revolucija, ki hoče uveljaviti večnostne pravice božjih otrok v družabnem redu pravice in ljubezni, ne more biti nikoli in od nikogar premagana. Zatorej, ljubi verni Slovenci, veselite se na Veliko noč! Saj veste, kam pelje vaša pot in kam vodi krščanstvo, ki je vera v življenje in ne pozna smrti.

Karl Bauer: VSTAJENJE v spominski kapeli na Križni gori v Celovcu

Vera, upanje in ljubezen

Ksaver Meško

Kristus je vstal. In s tem je Bog pritisnil pečat na oznanilo, da je Jezus njegov Sin, pečat na vse njegovo življenje, na ves njegov nauk. Nič več dvomov, nič več nemirnega iskanja in pričakovanja: Kristus je vstal, kakor je bil napovedal, in vse je resnica, kar je govoril in učil. Resnica je rešenje, resnica pa rešuje in osrečuje, zato: Aleluja, aleluja!

Če bi kak človek popisal nauk Jezusa iz Nazareta, bi ljudje brali in občudovali ta nauk. A bile bi besede človeka, velikega misleca, čudovito blagega moža. A vendar samo besede človeka. Morda resnične, morda zmotne. A luč velikonočnega jutra je bila Luč božja, ki je vse ožarila z božjo resničnostjo. In to je veselje in sreča velikonočnega dne, neminljiva sreča.

Pečat je na resničnost naše vere. Napisali so lepe nauke tudi drugi veliki možje. A če vprašamo: »Kdo uči to in to?«, dobimo odgovor: »Ta in ta učenjak, mislec, modrijan.« A če spet vprašamo: »Kdo pa uči to?«, dobimo odgovor: »Jezus Kristus, Sin božji.« Kaj bomo odgovorili? »Tedad pa se bom držal tega, veroval to, kar nam je Kristus povedal. Saj ne ta, ne oni ni započel svojega nauka s tako bolečo smrtjo, še manj z vstajenjem od mrtvih.«

Vera je luč, Luč božja, ki sveti skozi vse mrakove, temote, noči tega življenja. In Velika noč je božje potrdilo te vere, ki jo je mrak velikega petka hotel zadušiti, a je velikonočno jutro vzplamtela s tako močjo, da so kakor mrtvi popadali vojaki, ki bi naj to luč varovali v temi groba. O Jezus, pomnoži našo vero!

Velika noč je podlaga našega upanja. Zakaj so milijoni mučencev prvih stoletij šli s takim pogumom, s takim veseljem v smrt? Ker so upali na večno plačilo, na blaženo svidenje z njim, ki je šel v smrt pred njimi in je pred njimi vstal in šel v večno življenje. Njim in vam vsem velja: »Pojdi za menoj!«

Velika noč je dan naše ljubezni. Ljubezni pravičnih, ljubezni zablodlih, ki so se povrnil, vrnili po velikonočni spovedi. Ljubezen je plamen, je ogenj. Ljubezen, kakor je bila ljubezen apostola Janeza, ki je brez strahu stal pod križem; ki je s hrepenenjem hitel h grobu, prvi stopil v grob. Ljubezen, kakršna je žarela in žvelela v srcu Marije Magdalene, ki se ni mogla ločiti od groba in je jokala pa slišala osrečujoči glas Gospodov »Marija!« Ljubezen, kakršna je skrival v srcu Peter, ki je Gospoda sicer zatajil, a se mu je Gospod prvemu izmed apostolov prikal: »Gospod je res vstal in se prikazal Simonu« (Luka 29, 34), so povedali apostoli učencema, ko sta se vrnili iz Emausa. Največja pa je ljubezen.

Velika noč ni samo spomin dnevnega dogodka, Velika noč je sedanjost, krvavo potrebna sedanjost. Ko je pa sedanj svet - svet bolnega nemira, svet, ki zanika vse lepo in dobro, svet, ki sovraži luč! Luč je pa Resnica, je Bog - in to je oznanilo, ki smo ga od njega slišali in ga vam oznanjam: Bog je luč in teme ni v njem nobene, piše Janez svojim vernikom. Svet, ki oznanja svobodo, vsiljuje suženjstvo, ki kaže slepilo srečnega življenja, prinaša smrt. V teh dneh nemira in zablod je potreben Kristus vstali, ki je premagal laž - »drugim je pomagal, sam sebi ne more« - ki prinaša mir - »mir vam bodi« - ki pomaga trpečim, ker je sam trpel, ki lajša smrt, ker je sam umiral v najhujših bolečinah, in dokončno zmagovalno obljubil:

»Zaupajte, jaz sem svet premagal.«

Politični teden

Po svetu ...

Pomladanski nemir na Vzhodu

Laos, kraljestvo v Indokini na Daljnem Vzhodu, ki je po ozemlju trikrat večje kot Avstrija, a ima samo 3 milijone prebivalcev, ki žive pretežno od riža, je minuli teden stopilo v središče svetovnega zanimanja. Ta nekdanja francoska kolonialna posest, ki je po zlomu francoskega imperija postala samostojna država, bi naj po sklepih mednarodne konference v Ženevi leta 1954, ko sta si Vzhod in Zapad razdelila vplivna območja, bila neutralna.

Laos ima nesrečno lego, kajti na severu meji na komunistično Kitajsko, na jugu pa na Siam, ki je trdno v zapadnem taboru in tvori en člen zapadne obrambne organizacije na Daljnem vzhodu SEATO. Ta je namreč azijski dvojček evropskega Atlantskega pakta. Ženevska konferenca leta 1954 je sklenila, da bodi Laos neopredeljen, neke vrste blazina med vzhodnim in zapadnim taborom. Posebna 3-članska komisija, ki so jo sestavljali predstavniki Indije, Kanade in Poljske bi naj nevtralnost nadzorovala. Toda člani komisije so se kmalu med seboj sprli in je zaradi tega njeno delo zašlo na mrtvo točko. Po premirju leta 1954 je ameriška vlada nudila Laosu veliko gospodarsko pomoč, v severnem delu dežele pa komunistični blok ni razpustil svojih partizanov, ki so organizirani v Patet Lao. Boji med vladnimi četami in Patet Lao niso nikdar povsem prenehali, toda ne Moskva in ne Peking nista upala prenapeti strune, kajti vedela sta, da bi ameriški predsednik Eisenhower posegel z oboroženo roko vmes.

V zadnjih mesecih pa je začela Moskva izdatneje podpirati Patet Lao z orožjem in partizanske čete so se začele pomikati proti jugu. Združene države so hotele takoj poseči vmes z oboroženo intervencijo, kajti očitno je bilo, da poskuša Sovjetija s »krajnjo akcijo«
pobasati Laos. Hotela je izbrati zamenjavo predsednikov v Združenih državah in razširiti svojo posest. Vključitev Laosa v komunistični blok bi pa bil hud udarec za ameriški obrambni sistem na Daljnem vzhodu. V Moskvi so računali s tem, da novi predsednik Kennedy ne bo upal takoj po svojem nastopu riskirati oboroženega spopada. Angleži in Francozi so predlagali, da bi naj bila zopet vzpostavljena tričlanska kontrolna komisija, kajti oni se niso hoteli zaplesti v nevarno džungelsko vojno na Daljnem vzhodu, ki bi je ne bilo zlepa konca.

Ameriške vojne ladje so izplule

Med tem, ko so tekla pogajanja, pa so čete Patet Lao prodirale naprej in minuli teden je že zgedalo, kot da bodo zasedle večji del dežele. Toda tedaj je predsednik Kennedy zapovedal trem letalonosilkam in eskadram rušilcev, s 14.000 izbranimi četami »marines«
na krovu, da odplujejo v indokinske vode. Za vsak slučaj. Obenem pa je izjavil, da bodo Združene države »z vsemi sredstvi«
skrbale za to, da ostane Laos samostojen in nevtralen, prav enako kot Avstrija.

Mednarodna diplomatska aktivnost je postala naravnost mrzlična. Britanski ministrski predsednik, ki bi naj šele prihodnji mesec obiskal Washington, je sporočil, da mora takoj govoriti s Kennedyjem. Oba državnika sta stopila vsak v svoje letalo in se sestala na ameriškem vojaškem letališču Key West. Po nekaj urah razgovorov je bila dosežena bistvena edinost med obema glavnima zapadnima zaveznikoma. Velika Britanija je podprla ameriško stališče, ameriška vlada pa je izjavila pripravljenost, da se pogaja glede ohranitve laoske nevtralnosti s pomočjo oživitve kontrolne komisije, pod pogojem, da komunistične čete v Laosu ustavijo svojo delavnost.

Nekaj ur nato je sovjetski zunanji minister, ki se »slučajno«
mudi v New Yorku na zasedanju Združenih narodov, zaprosil za sprejem pri predsedniku Kennedyju, češ da ima zanj nujna sporočila od Hruščeva. Kennedy ga je naslednji dan sprejel na vrtu Bele hiše v Washingtonu. Hruščevu, ki je prej pustil dober teden čakati ameriškega poslanca v Moskvi Thompsona, da mu izroči Kennedyjevo pismo, se je sedaj naenkrat začelo madi. Ameriške vojne ladje so pač plule proti Laosu... Moskovska »Pravda«
pa je dan na vrh prinesla članek, v katerem pravi, da bi bila obnovitev kontrolne komisije naj-

primernejša rešitev laoskega vprašanja. Zopet se je pokazalo, da Moskva najbolje razume govorico moči.

Položaj pa je še vedno napet. V Bangkoku, prestolnici na Laos meječega Siam, se je pa sestal svet zunanjih ministrov SEATO. Zbrani ministri so podprli ameriško politiko glede Laosa. V Moskvi pa se je začelo zasedanje Varšavskega pakta. Oba tabora merita in ocenjujeta svoje moči.

... in pri nas v Avstriji

Gorbach je razdelil velikonočne pirhe

Dr. Alfons Gorbach, novi zvezni kancler, ki bo 11. aprila namesto odstopivšega ing. Raaba prevzel vodstvo vlade, je pri svojih prvih dejanjih pokazal, da je mož močne volje in da se hoče držati postavljenih terminov. Minulo sredo je, kot je napovedal, po dolgotrajnih posvetovanjih in tudi ostrih prepirih za zaprtimi vrati, sestavil listo novih ministrov. Borba za ministrske stolčke je bila huda in ne brez žrtev, kajti poklicanih je bilo mnogo, izvoljenih pa malo.

Najhuje je bilo z dosedanjimi ministri. Vsi so sicer enoglasno izjavili, da jim osebnost ni nič do te službe, da so pripravljeni prepustiti polje »mlajšim močem«, v isti sapi so pa seveda bili skromno pripravljene — če treba naprej »služiti domovini...«
Razume se, da se niso sami silili v ospredje, pač pa prek prijateljev, ki so zatrjevali, da so njihovi miljenčki edini sposobni za to težko službo. Tem bi že kasneje, ako bi bili zopet v posesti ministrske moči, na oprijemljiv način izkazali svojo hvaležnost. Toda Gorbach je na koncu uveljavil svojo voljo in izbral sodelavce svojega zaupanja.

Od starih ministrov je pridržal samo prosvetnega ministra dr. Drimmla, ki si je s svojo razsodno politiko pridobil vsestransko priznanje, kmetijskega ministra ing. Hartmanna, ki je kmetijski strokovnjak in o njem pravijo, da utegne postati bodoči kancler, in trgovskega ministra dr. Bocka. Tega je menda v zadnjem trenutku rešil dosednji kancler ing. Raab, ki bo kot predsednik Wirtschaftsbunda, denarno najmočnejše organizacije v okviru OeVP, ohranil še veliko besedo v stranki.

Novi ministri so:

Dr. Josef Klaus, dosednji solnograški deželni glavar, bo finančni minister. Okrog 50-letni jurist je po rodu Korošec in je obiskoval gimnazijo v Celovcu. Po poklicu je odvetnik. Leta 1949 je bil izvoljen za deželnega glavarja na Solnograškem. Obenem je vodil tudi finančni resor deželne vlade in si pridobil sloves dobrega gospodarja.

Dr. Karl Schleizer, dosednji kmetijski referent v koroški deželni vladi in načelnik OeVP na Koroškem, bo obrambni minister. Dr. Schleizer je bil častnik v zadnji vojni po poklicu pa je agrarni strokovnjak. Je najmlajši minister v Avstriji, šteje le 37 pomlad.

Dr. Otto Kranzlmayer iz Innkreisa na Gornjem Avstrijskem, po poklicu državni

pravdnik, bo državni tajnik v notranjem ministrstvu.

Dr. Ludwig Steiner, dosednji avstrijski diplomatski predstavnik v Sofiji, poklicni diplomat in po rodu Tirolec iz Innsbruka, bo pa državni tajnik v zunanjem ministrstvu.

To je bila prva košara pirhov, ki jo je razdelil dr. Gorbach. Naše poročilo pa še ne bi bilo popolno, če ne bi omenili še druge, namreč odpovedi odsluženim ministrom. So to obrambni minister Graf, koroški veljak in propagandni strokovnjak OeVP v času, ko je OeVP počasi a stalno izgubljala v državnem merilu glasove. Pred nedavnim se je zapletel v nerodno storijo s reakcijskimi lovskimi letali. Na švedskem je kupil 15 lovskih letal za 50 milijonov šil., ne da bi prej pomislil, kam jih bo dal. Vojaško letališče v Hörschingu v Linzu, kjer bi naj bili nastanjeni, obstoji sedaj samo na papirju. Ko pa je hotel krovinske priče začasno nastaniti na letališču v Trnji vesi pri Celovcu (Annabichl), pa so se sicer za obrambo domovine vselej vneti Celovčani, ki sicer vidijo nevarnosti za domovino na vseh koncih in krajih, uprli kot en mož, češ, da bi letala delala preveč hrupa in da bi oni ne mogli spati, povrh tega bi jim pa še pregnala tujce z jezera.

Odpoved je dobil tudi dosednji strokovnjak za Južno Tirolsko dr. Gschnitzer. Njegova južnotirolska politika je spravila Avstrijo v oster prepir s sosednjo Italijo in preko nje v izolacijo do Zapada. Čeprav je OeVP za to, da dobe Južni Tirolci svoje pravice, pa je bil glavni razlog za odsolitev državnega tajnika Gschnitzerja ta, da politično ni bil dorasel ministru Kreiskemu, ki je lahko v zunanjem ministrstvu počel, kar je hotel. To je za zahvalo Kreisky sam dr. Gschnitzerju v slovo potrdil, ko ga je označil kot »izvrstnega strokovnjaka za meddržavno pravo«. Funkcija državnega tajnika je pa v prvi vrsti politična, po drugi strani pa predava dr. Gschnitzer na innsbruški univerzi »civilno«, to je notranjedinjavo pravo... Izmenjan je bil tudi državni tajnik v notranjem ministrstvu Grubhofer iz Vorarlberga, toda ne toliko iz osebnih razlogov, kot za to, da dobi dežela Gornja Avstrija tudi enkrat zastopstvo v osrednji vladi.

Kam z odsluženimi ministri

Sprememba vlade pa je sprožila še eno, rekli bi socialno vprašanje: kam z odsluženimi ministri. Treba jih bo nekako »oskrbeti«. Za dosedanjega obrambnega ministra Grafa so že našli mesto: izvoljen je bil za predsednika upravnega sveta državne banke Creditanstalt, kjer bo več služil kot minister. Heilingsetzer bo pa tudi predsednik nadz. sveta pri neki drugi podržavljeni ustanovi. Gschnitzer bo šel nazaj v Innsbruck profesorit, Grubhofer pa je izjavil, da zanj ni treba skrbeti. V tej zvezi so se zopet pojavili predlogi, da bi bilo bolje uvesti pokojnine tudi za ministra, po vzoru koroške deželne vlade in celovškega mestnega sveta. Nekateri menijo, da bi bilo to manjše zlo, kot pa postavljati odslužene ministre v službe, za katere strokovno niso usposobljeni.

Kljub raznim znakom nemira v socialistični stranki pa izgleda, da le-ta pri spremembi vlade ne bo izmenjala svojih ministrov. Tako je vsaj izjavil načelnik stranke dr. Pittermann.

SLOVENC

doma in po svetu

Za ameriški konzulat v Ljubljani

Dr. Lujo Leskovar, direktor slovenskega radijskega programa v Chicagu (USA) je brzojavno čestital novemu ameriškemu državnemu predsedniku Johnu F. Kennedyju, ko je prevzel svojo visoko službo. Dr. Leskovar je obenem pozval Kennedyja, da čimprej ustanovi v Ljubljani ameriški konzulat z javno knjižnico. Treba je, da Združene države vpostavijo direktne stike z visoko kulturnim narodom Slovencev in tako gesto bi z navdušenjem pozdravilo tudi okoli pol milijona Amerikancev slovenskega porekla, zaključuje brzojavka. Predsednik Kennedy je na brzojavko odgovoril z lepim zahvalnim pismom.

Nov slovenski profesor v Ameriki

Dr. Rudolf Čuješ, ki je mnogim bralcem na Koroškem že znan kot sodrudek »Kronike«
v prvih povojnih letih, je bil poklican za profesorja sociologije na katoliški univerzi sv. Frančiška Asiškega v Antigonishu v Kanadi. Prof. Čuješ je dovršil pravno fakulteto na univerzi v Ljubljani, po vojni pa si je pridobil še doktorat iz političnih ved na graški univerzi, nakar se je preselil v Kanado. Ondi je bil vnet društveni delavec in sodrudek raznih slovenskih listov. Med drugim je bil soustanovitelj in prvi predsednik Posojilnice Janeza Evangelista Kreka v Torontu, ki se je v kratki dobi razvila v zdrav in močan slovenski denarni zavod naših rojakov v Kanadi.

Zbor slovenskih srednješolcev v Argentini

V Buenos Airesu je bil dne 12. marca 5. redni letni občni zbor Zveze slovenskih srednješolcev, katere člani so slovenski dijaki, ki žive v argentinski prestolnici. Kljub precejšnjim težavam, med katerimi je raztresena naseljenost v vsemestu, je društvo v minulem poslovnem letu živahno delovalo ter vzgajalo svoje člane v skupnostnem slovenskem duhu, ki je našim izobražencem doma in še bolj pa po svetu najbolj potreben. Zelo živahno je deloval literarni krožek pod vodstvom M. Kremžarja in za novo poslovno leto si je zastavil še obsejnejši program. Nadalje bo društvo priredilo študijski tečaj, na katerem bodo strokovnjaki iz vseh starejšinstva predavali dijakom o slovenskem zemljepisju, zgodovini, slovenskem jeziku in književnosti, o teologiji in filozofiji. Pri volitvah je bil izvoljen nov odbor, ki mu načeljuje Tine Duh ml.

Novi slovenski pravopis pripravljajo

Ker je prva izdaja povojnega pravopisa, ki je izšel leta 1950, že davno pošla, pripravlja posebna komisija novo izdajo Pravopisa, ki bo temeljito predelana in razširjena. Komisijo vodita akademik A. Sovre in univ. prof. A. Bajec. Rokopis je že v tiskarni ter do konca postavljen. Korekture, vezava in druga tehnična opravila bodo pa zahtevala še pol leta.

Milan Skrbinšek 75-letnik

V Ljubljani je obhajal pred nedavnim 75-letnico rojstva Milan Skrbinšek, eden izmed stebrov slovenskega gledališča. On spada tudi med umetnike, ki so pomagali slovensko gledališko umetnost povzdigniti na evropsko raven.

Svojo umetniško pot je začel v znameniti Ottovi šoli na Dunaju. Po študiju na Dunaju se je vrnil v domovino. Kot igralec režiser, publicist in vzgojitelj igralnega naraščaja si je pridobil velike kulturne zasluge. Njegov ljubljeneec pa je bil Cankar. Dobra tretjina vseh iger, ki jih je režiral, so bile Cankarjeva dela.

Pismo s podeželja

Brošura »Minderheit ohne Maske«
je prišla tudi na podeželje in pri poštenih in pravičnih ljudeh je zadela na odklonitev. Naše glasilo je k njej že zavzelo stališče in se bo s tem političnim pamfletom še bavilo, tukaj pa objavljamo glas s podeželja.

»Knjižica Minderheit ohne Maske, ki jo je spisal neki Hermagoras Schribar, me ni prav nič prepričala. Čeprav se zavzema za »vindišarstvo«
in neki »vindišarski«
jezik, pa mora v isti sapi priznati, da je ta jezik v gotovem pogledu najčistejša slovenščina in da na Koroškem govorimo samo dva jezika, nemškega in slovenskega. Po naših vaseh govorimo samo svoje, sovenj. Nihče ne bo o sebi rekel, da govori »vindiš«. Slovenski besedni zaklad — tudi koroška narečja — ne poznajo besede »vindiš«. Ta beseda ni ne izposojenka, ne tujka. »Vindiš«
je politična tvorba, geslo, ki naj Schribarju in njegovim služi za ponemčevanje Slovencev, potem ko so brezvestno oblatili tiste, ki hočejo ostati to, kar so, namreč Slovenci, za »protidržavne«
in »državi nevarne«
elemente.

Po vsem tem pa je gospodu Šribarju germanizacija povsem naraven proces; brez pritiska in nasilja baje ginejo Slovenci vedno bolj, kot vigredni sneg — spreminjajo se v »vindišarje«. Dokaz gospoda Šribarja je edinstven: če so našli leta 1880 v slovenskem delu Koroške (v okviru današnjih meja) 92.000 Slovencev in samo 18.000 Nemcev, leta 1951 pa po občeovalnem jeziku — ki nikdar ni bil objektivni kriterij — samo 23.839 Slovencev in 86.161 Nemcev, potem pravi gosp. Šribar k temu s številkami dokazanemu nasilju nad 62.322 ljudmi slovenskega porekla, da so se le-ti kot »vindišarji«
sprva izdali za Slovence, pozneje pa za Nemce. Če so pa našli recimo leta 1934 nekaj nad 31.000 Slovencev, je tudi izmed teh — po mnenju gosp. Šribarja — okoli 7000 »vindišarjev«, Slovencev pa je 23.839; in te so našli 1951 kot Slovence. Mene n. pr. ni pri teh 23.839 Slovencev, ker me je številni komisar leta 1951 zapisal zaradi moje službe v nemški okolici pod »nemško-slovenski«
občeovalni jezik. In zaloga »vindišarjev«
v številu

23.839 bo verjetno še kar dobra — kaj, če se izkaže, da je samo nekaj nad 7000 pravih Slovencev na Koroškem, ostali pa so vsi »vindišarji«
? Potem bo gospod Šribar pač še teh 7000 moral — točno po Lemišhu! — prepričati, da so pravzaprav »vindišarji«
— ker so se v koroški šoli »šribarjati in žinjati«
učili in ker doma pravijo »vahan«
namesto tehtanje in »žefa«
namesto milo. To je pa menda tudi najlepši dokaz, da so vsi »vindišarji«
Slovenci, obenem pa produkt germanizacije, ne samo tisti veliki podjurski kmet slovenskega porekla, ki je zaradi nasprotstva do komunističnega režima v Jugoslaviji postal »vindišar«
; katerega otroci pa bi naj bili že kar čistokrvni Nemci. Enostavno, kaj?

Zdaj je zopet bilo ljudsko štetje. Pojavile so se znova seveda vse mogoče kombinacije: slovensko-nemško, nemško-vindiš itd. Tudi dvojezična šola iz leta 1945, katero so leta 1958 šovinisti pokopali, je imela prva tri šolska leta kombinacijo učni jezik: slovensko-nemški. Uradno je nehala delovati z 31. oktobrom 1958; v odloku gosp. deželnega glavarja iz leta 1958 je re-

(Dalje na 8. strani)

DR. F. SEGULA:

Ob novem slovenskem prevodu Svetega pisma

II. Novi slovenski prevod

(Nadaljevanje)

Ta veliki božji zaklad nam nudi nova knjiga v našem lepem domačem jeziku. Prelistamo jo, da se prepričamo o njeni vrednosti.

Kakor smo že rekli, so preroške knjige vrhunec ali, da povemo z besedo prevajalca, ovet starozaveznega slovstva. Kot take so torej težko razumljive, kakor je sv. pismo — knjiga vseh knjig — vobče težko dostopno bralcu, ki bi hotel v njem najti roman. Zato smo prevajalcu še posebej hvaležni, da nam je podaril dolg in izčrpen uvod.

Najprej posveča dolgo razlago preroštvu izven svetopisemskega razodetja, ki razjasni marsikatero težavo in že vnaprej varuje pred zmotnim razumevanjem ali raznimi dvomi.

Govori o raznih starih vzhodnih narodih in njihovih božanstvih.

Takoj opozori na dejstvo, da je velika razlika med Hebrejci, t. j. izvoljenim narodom, ki je veroval v enega pravega Boga in drugimi narodi starega Orienta: Sumeri, Babilonci, Sirci, Egipčani, prebivalci Male Azije in starimi Grki. Vsi ti narodi, ki jih zgodovinarji štejejo med predstavnike najstarejše visoke kulture, pogrešajo najvažnejše: razlikovanje med naravo in Bogom. Kljub vsem svojim naporom, da pridejo do pravega odnosa z višjimi silami, so ostali pri naravi in njenih silah. Njihovi »bogovi« so bili zato le posebljene sile narave ali celo samo sad njihove domišljije (str. 8).

Zmotni nauk o nastanku sveta

Lepo pojasnjuje kot plod tega naziranja tragikomično pojmovanje nastanka sveta in božanstva pri Sumerih, ki je nekak izraz naziranja ostalih poganskih sosedov Izraela.

Svet je bil v začetku podoben velikanski praznini delavnici. V to delavnico so nekoč stopili »inženirji«, t. j. bogovi. Hoteli so spraviti delavnico v obrat, da bi postala tovarna. Zaradi neednosti so se krvavo stepili. Bogovi-zmagovalci so potem delavnico po svoje uredili. Bogovi so bili inženirji, ni pa bilo še delavcev. Te so bogovi enostavno naredili in imenovali so se ljudje.

Življenska naloga ljudi je bila, da v tej ogromni tovarni delajo za bogove-inženirje. Odnos človeka do bogov je torej odnos delojemalca: človek naj zadovolji bogove s svojim delom za nje, bogovi pa bodo človeka za to varovali, (str. 7).

Kako vse drugače govori takoj v začetku prva Mojzsova knjiga ali Geneza o stvarjenju sveta!

To usodno pojmovanje je bilo podlaga za predstavljanje odnosa med bogovi in naravo. Prepričani so bili, da je bil svet poprej kakor bogovi, kakor mora biti glina, ki jo gnete lončar, da dela iz nje posodo, poprej kakor lončar sam, (str. 17).

Tako naziranje o Bogu je imelo seveda žalostne posledice za versko in moralno življenje.

Najhuje je bilo ravno v Kanaanu — obljubljeni deželi izraelskemu narodu.

Tam se je razširilo kanaansko in feničansko češčenje boga Baala in boginje Ašere. Kratko imenujemo ta kult posebnost po novjših odkritjih v Ras-Samri balizem ali plodnostni kult. Ohranil se je dolgo časa, saj se je proti njemu boril prerok Jeremija celo v bližini Jeruzalema in enako drugi izraelski preroki.

Bila je to vrsta poljedelskega verstva, po katerem naj bi se človek vključil v plodnostni ritem narave. Sredstva so bila kruta in nemoralna. Tekla je človeška kri in Kanaanci so morali božanstvu žrtvovati otroke. Znana je celo obredna spolna razbrzdanost in vlačugarstvo, ki je bila v zvezi z baalovimi svetili na vrhovih gora.

»Apostoli« tega »češčenja« so bili takozvani Baalovi preroki, katerih je bilo za časa kralja Ahaba štiri sto petdeset v Izraelu. Razuzdana kraljeva žena Jezabela jih je pripeljala iz Fenicije, (str. 14).

V ta kaos zmešanih poganskih nazorov je torej posijala luč svetopisemskega nauka.

Bog sam je razodel Izraelcem po prerokih, da je On sam — Jahve — On, ki je, prim. 2 Mojz 3, 14 —, ki je od vekomaj. On je svet iz nič naredil in ustvaril vse, kar je na njem.

Od. Bog samega razodeto božje ime Jahve najdemo v hebrejskih biblijah nič manj kakor okrog 6823 krat. Stavek o Bogu Stvarniku je prvi v sv. pismu in med zapovedni prav tako prva: »Veruj v enega Boga!«

To spoznanje je tudi za izraelski narod le sad postopnega božjega razodetja. Nosič in tolmači istega razodetja so pa bili ravno preroki.

Tako laže razumemo, kar smo rekli že v odstavku o preroštvu, da preroki niso bili samo oni, ki so napovedovali prihodnje reči. Bili so mnogo več, namreč besedniki živega Boga, ki jih je poslal, da izpričajo Njegovo voljo. Razumemo pa njihovo težko nalogo predvsem ob dejstvu, da je pravi božji nauk pomenil kapljico v neizmerno morje poganskega sveta.

Prvi pionir ali poslanec božji je Abraham, ki ga je Bog izbral, da ponese božjo

besedo iz osrčja sumerskega mnogoboštva med kanaanska ljudstva: »Pojdi iz svoje dežele in od svoje rodbine in iz hiše svojega očeta v deželo, ki ti jo pokažem.« (1 Mojz 12, 1). Abraham je bil torej prvi prerok.

Drugi in največji prerok je Mojzes. Pet stoletij je poteklo po Abrahamovi smrti, ko je nastopil Mojzes, ki je izvoljenemu ljudstvu oznanil Sinajsko zavezo.

Sinajska zaveza ali deset zapovedi pomeni dokončen prelom z vsem orientalskim mnogoboštvom, čarovništvom, vedeževanjem in češčenjem naravnih sil.

Kot dopolnilo k prvemu je Mojzes dodal še drugo: svojemu ljudstvu je postavil temelje novega bogoslužja v duhu Sinajske zaveze.

Po pravici beremo v 5. Mojzsovi knjigi: »In ni vstal več prerok v Izraelu enak Mojzesu — tukaj izvajamo evangelijski nauk o Jezusu Kristusu in Njegovem predhodniku Janezu Krstniku —, s katerim je bil Gospod občeval od obličja do obličja, z vsemi znamenji in čudeži, ki jih je kot Gospodov poslanec delal... in z vsemi velikimi strašnimi reči, ki jih je stonil Mojzes pred očmi vsega Izraela«, (34, 10-12).

Jozue in Samuel

Kolo zgodovine Izraela se je vrtelo naprej. Po osvoboditvi iz egipčanskega tlačanstva so se Izraelci pod Jozuetovim vodstvom naselili v obljubljeni deželi Kanaan. Prišli so v dotik z novimi razmerami, predvsem z novo kulturo in drugo vero. Vse je zaviselo od vprašanja, ali se bo izraelski monoteizem uveljavil v Kanaanu ali pa bo omagal in podlegel mogočnim silam staroorientalske vere in kulture.

Po Jozuetovi smrti in naraščajočo nevarnostjo Filistejcev je položaj postal še bolj kritičen. O končni zmagi ne moremo dvomiti, saj je bil Jahve Izraelov Bog in Kralj, vendar so čakale Izraelove voditelje hude žrtve.

Čas je dozorel za novo božje razodetje, ki ga je Bog poslal po preroku Samuelu. Postal je Izraelov rešitelj kakor nekoč Mojzes.

Izraelci so zahtevali kralja, češ »tudi mi bodimo, kakor so vsi narodi«, prim. 1 Kralj 8, 20. Takó je bila ustanovljena monarhija v Izraelu.

To pa je bilo proti duhu Sinajske zaveze, po kateri je bil Jahve sam Kralj in Bog Izraelov.

Doslej so bili avtentični tolmači božje volje od Boga poklicani preroki in karizmatični sodniki. Od ljudstva izvoljeni kralji pa so bodo odslej poleg drugih lastili tudi to pravico in prišlo bo do trenja med kraljestvom in Sinajsko zavezo. Sledili so

Udeležence gospodinskega tečaja, ki se vsak torek zvečer zbirajo v prostorni in moderno urejeni kuhinji Mohorjevega internata, so zadnji tork pred Veliko nočjo krasile tudi velikonočne pirhe z lepimi slovenskimi vzorci. Pri tem so pokazale precejšnjo spretnost in skoraj umetniški okus. Marsikoga bodo mogle z njimi razveseliti.

antijahvistični ali kratko brezbožni kralji, katerih bo celo več kakor pravovernih kraljev. Tudi oni so imeli svoje — seveda krive preroke, ki bodo skupno s poganskimi otežkočili položaj pravih božjih poslancev.

V tem je vzrok razcepitve in končnega propada izraelskega kraljestva, katerega je začel sam modri Salomon, pa tudi vzrok mučeniškega nastopa velikih in malih prerokov.

Preroki so bili postavljeni pred odločitev, ali izberejo pot sodelovanja s kraljestvom ali pa ostanejo zvesti svojemu poklicu kot tolmači božje volje in stopijo v odprt boj s kraljestvom. Izbrali so kajpada pot opozicije in začel je dramatični boj od Ahije, ki je pred kraljem Jeroboamom raztrgal svoj plašč na dvanajst kosov, prim. 3 Kralj 11, 30-33, preko Elija in Elizeja v 9. stol. pred Kr. do zadnjega preroka stare zaveze, ki je bil verjetno Malahija v 5. stol. pred Kr.

(Dalje na 5. str.)

FRAN ERJAVEC:

304

KOROŠKI SLOVENC

(III. del)

Razen težav, ki sem se jih bil že dotaknil, so pa nasprotovale uresničenju Napoleonovih načrtov še mnoge duhovne, politične, gospodarske in socialne sile, ki so jih vzbujala in uveljavljala tedanja burna leta. On je ustvarjal vladavino, ki je nekako spajala revolucionarne osvobodilne težnje s prosvetljskim absolutizmom XVIII. stol. in ki je v precejšnji meri, čeprav nehoti, utrjevala dotedanjo socialno hierarhijo slojev. Meščanstvo je resda zahtevalo svobodo, toda dinastije in plemstvo se je z vsemi silami upiralo, odreči se svoji dotedanji oblasti, prebujeni narodnostne težnje so bile nedozvojljive z Napoleonovo univerzalnostjo, duhovno življenje se ni dalo vpreči v noben jarem in tudi interesi porajajočega kapitalizma se niso vedno krili s cesarjevimi načrti. Izven francoskega imperija je bilo plemstvo povsod najnepomirljivejši cesarjev nasprotnik. Čeprav mu je Napoleon povsod dajal predprave na škodo kmetov, je vendarle preziralo »parvenija«, ki je ogrožal njegove stoletne »pravice« in ki je v njegovih očeh predstavljal le nekako nadaljevanje revolucije.

Duh in neizbežna potreba časa sta sicer skoro vse države prisilila k bolj ali manj smotnim reformam na vseh področjih, toda skoro povsod izven francoskega imperija je izvedlo te reforme plemstvo samo takó, da je ostala oblast še nadalje trdno v njegovih rokah. V Prusiji sta nekdaj Stejnovo delo nadaljevala v duhu prosvetljskega absolutizma Scharnhorst in kancler Hardenberg. Slednjemu je reakcionarni del plemstva ljuto nasprotoval, zato so tudi pruske reforme še vedno daleč zaostajale za reformami po nekaterih zapadnonemških deželah, zlasti kar se tiče osvoboditve podložnikov. Celó v Rusiji je car nekaj časa ljubimkoval z liberalnimi ide-

jami iz svoje mladosti in je mislil na postopno uvedbo nekake ustave. Čeprav se državni tajnik Speranski, ki je izdeloval načrte za razne reforme, ni niti dotaknil dotedanjih privilegijev plemstva, je vzbudil med tem vendarle tolik odpor, da je bil ob bližajoči se vojni s Francijo obtožen celo veleizdaje in poslan v pregnanstvo.

Najtrdovratneje pa se je upiral vsakim naprednim reformam trmoglav in omejeni reakcionar, avstrijski cesar Franc I. Njegova edina skrb je bila čim večja izpopolnitev vsemogočne policije in pribava denarja, da plača odškodnine za svoje lahkomišelnost izzavane vojne. V ta namen je nekaj časa tiskal bankovce, končno pa dne 20. II. 1811 proglasil državni bankrot. Tako boj proti Napoleonu pri njegovih lastnih »zaveznikih« ni nikoli izgubil socialnega značaja in so potem tudi proslavljali njegov padec kot nekako osebno zmogoslavje, a iz »Svete aliance« so si pozneje ustvarili nekako zavarovalnico proti meščanstvu in kmetom in habsburška monarhija je bila — kot najreakcionarnjša tedanja sila — že nekako naprej določena, da prevzame njeno vodstvo.

Nasproti taki Evropi je stala Anglija, razvijajoča se po svojih lastnih političnih in socialnih izročilih. Njeno vodstvo so držale še vedno trdno v rokah stare plemiške rodbine, ki so pa previdno sproti vključevale tudi novo vlemesčanstvo ter ostale zveste ustavnim in liberalnim načelom. Reakcionarno celinsko plemstvo jim je zato očitalo, da dajejo denarju prednost pred rojstvom, ter proglašalo njihovo vladno strank za slabost in le daljnovidnejši so smatrali za koristno, da bi jih jemali za vzor. Zapeljivi angleški vpliv se je izražal predvsem na meščanstvu in na nekaj malega prosvetljskega plemstva, si so sprico Napoleonovega samodržstva gledali v Angliji deželo ustavnosti in svobode, a brez »demokratskih izročil«. Tako je bil prodor svobodumnejših idej tesno povezan predvsem z naraščanjem in okrepitvijo meščanstva, katerega najnaprednejši del je ostal še vedno zvest nositelj idej iz l. 1789.

To bi nekako bila v grobih obrisih slika Evrope, kot se

je oblikovala po schönbrunskem miru l. 1809. Napoleon je že ob priliki tedanje vojne jako vznevoljevalo vse prej kot zavezniško vedenje carja Aleksandra I.; a ko je konec l. 1810 car še očitno prelomil celinsko zaporo, mu je postalo jasno, da mora končati njegovo dvolično igro: treba je končno še njega ponižati v navadnega vazala ali ga pa poriniti v Azijo ter vključiti še njegove najbogatejše dežele v »veliki imperij«. Napoleonu večkrat očitajo njegovo vojno proti Rusiji kot nekako lahkomišelnost, toda njemu je šlo pri tem prav za bistvo vseh njegovih zamisli, to je za gospostvo evropske celine, oziroma »za to, da tudi konča, kar je bil začel«, kakor se je izrazil sam. On se je dobro zavedal velike nevarnosti, v katero se je podajal, a ni mogel odnehati, ako ni hotel tvegati še že dotlej doseženega.

Svojo vojsko za pohod na Rusijo je začel Napoleon zbirati že v začetku l. 1811 v Nemčiji. Pri tem je moral ravnati jako previdno, da ga ne bi prehiteli z napadom Rusi, ki so imeli tedaj pod orožjem 240.000 mož, on sam je pa razpolagal le s 46.000 Francozi in 56.000 Poljaki. Tako je okrepljeval najprej že obstoječe vojaške edinice, napotil na poljsko mejo polovico svoje obdonavske armade, postopno snoval še nove vojne zbore in skladišča ter jim pošiljal strelivo. Rusi so pa vendarle precej slutili, kaj se pripravlja. Car je bil v velikih zadregah in finančni položaj Rusije je bil porazen, a navzlic temu ni hotel obljubiti svojim Poljakom ustave, s katero bi bil pridobil njih naklonjenost. Carjev minister Rumaincov je zagovarjal sporazum z Napoleonom, ker se nobena od še samostojnih držav ni upala spustiti več v boj. Avstriji je car tedaj ponujal Romunijo, kar je pa Metternich odklanjal, Prusi so bili pa v takem strahu, da so mislili celo na tesno zvezo s Francijo. Enako se je oziral po zaveznikih seveda tudi Napoleon, toda car je bil o vsem mnogo bolj poučen nego Napoleon, ker je genialni, a pokvarjeni in koruptni Talleyrand prodajal nasprotnikom najzaupnejše državne tajnosti in jim dajal tudi odlične nasvete.

(Dalje prihodnjič)

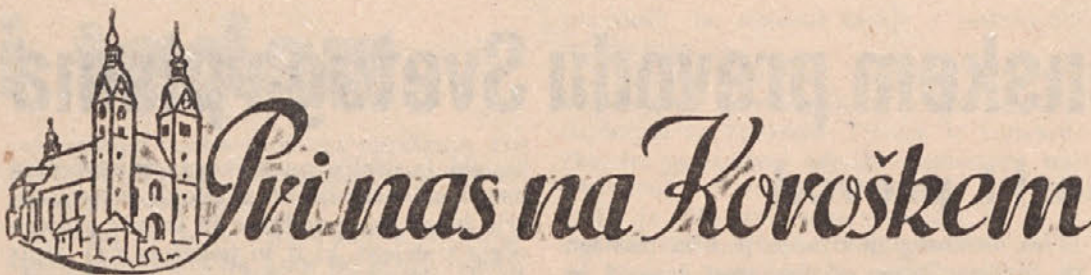
Petrovi mami v slovo

V sredo, 15. marca smo na pokopališču v Nonči vesi položili k večnemu počitku Ivano Messner, Petrovo mamo iz Doba. Rajna je umrla v železni Kapli, kjer je njen sin Štefaj že več let župnik. Prepeljali so jo najprej na njen dom h Petru v Dobu. Od tam se je vil v sredo dopoldne dolg žalni sprevod mimo Humca na pokopališče v Nonči vesi. Čeprav je bila rajna Petrova mama več kot deset let zdoma, ker je gospodinjila sinu-duhovniku, je lepi žalni sprevod pokazal, kako je bila rajna znana in priljubljena doma in v službenih krajih svojega sina Štefana.

Pogreba se je udeležilo poleg 22 duhovnikov tudi mnogo vernikov iz Pokrč, Tinj in železne Kaple. Ob odprtem grobu je mil. g. kanonik Zechner orisal v iskrenih besedah lik slovenske, krščanske žene in matere, ki ji je bil Bog izkazal milost, da je izprosila sinu Štefaju duhovniški poklic. Pokazal je na njeno požrtvovalnost, saj je gorela v življenju kakor sveča za družino in cerkev dotlej, da je sedaj dogorela.

Gospod župnik Alojz Kulmež iz Pliherka se je od rajne Petrove mame poslovil kot domači župnik in v imenu nešteti študentov za vse dobrote, katere jim je izkazovala vse življenje. Ne le, da je sama v času največje gospodarske stiske omogočila študij štirim otrokom, tudi drugim študentom-sovrstnikom njenih otrok je bila prava »študentovska mati«. Na Petrovem domu v Dobu so se v počitnicah in pozneje v vojaških dopustih oglašali in zbirali številni dijaki iz cele Južne Koroške. Za vsakega je imela rajna mama prijazno besedo, vsakemu je postregla, se zanimala za njegove radosti in težave, tolažila in bodrila. Med njimi je bilo mnogo sedanjih župnikov in kaplanov širom Koroške ter mnogo drugih sedanjih slovenskih izobražencev.

Rod pokojne Petrove mame izvira iz Notranjskega. Od tam so se njeni starši priselili v Dob, kjer so kupili žlindrovo posestvo. Rajna Ivana se je pridno udeleževala takrat zelo razgibanega prosvetnega življenja v fari. Pozneje se je poročila s Stefanom Messnerjem, pd. Petrom. S trdim delom sta z možem skrbela za številno družino. Poznala je vrednost šolanja in izobrazbe, vedela je, da je dobra šola najboljša dota za življenje. Zato je z največjimi žrtvami šolala vse svoje otroke. Kar štiri otroke je poslala v srednje šole, ostala dva pa je pustila izsolati v kmetijski oziroma

v gospodinjinski stroki. Vsa okolica se ji je takrat čudila, kako to zmore, ko se vendar skoraj nič ni dalo prodati. Toda ona je štedila, si pritrgovala od ust in — zrno k zrno pogača — to je bilo njeno načelo.

Hud udarec je bil zanjo, ko je njen sin Jozej, ki bi bil moral prevzeti domačo kmetijo, padel na severni fronti. Vdano je prenašala ta udarec. Trije sinovi pa so se vrnili s front domov. Ko je sin Štefaj nastopil prvo samostojno službeno mesto, je odšla k njemu v Pokrč kot gospodinja. Saj je doma zagospodinjila hčerka Micka s svojim možem in je mama vedela, da je dom v pridnih in skrbnih rokah.

Pred dobrim letom je začela resno bolehati. Njeno zgarano telo je začelo odpo vedovati. Otroci pa so jo pridno obiskovali in ji stregli. Tako jih je imela tudi v svojih zadnjih urah skoraj vse zbrane okoli sebe. Tako je, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče vdano zaspala v večno spanje.

Žalujocim svojcem ob bridki izgubi iskreno sožalje. Petrovo mamo pa bomo vsi, ki smo jo poznali, ohranili v lepem in trajnem spominu.

RADIŠE (Pomenljiva igra)

Na cvetno nedeljo so nas naši domači igralci presenetili z lepo igro »Podrti križ«, ki so jo bili podali v do zadnjega kotička napolnjeni dvorani pri cerkvi.

Igra je vzeta iz sodobnega življenja in prikazuje žalostno usodo kmečke družine. Korenovi starši so bili poslani v višje šole edinega sina, da mu tako pripomorejo do najboljšega kruha ter da bi kot študiran človek delal čast domači hiši in fari. Toda tujina ga je spridila in vrnil se je domov moralno pokvarjen. To je ponosnega in vernega očeta hudo prizadelo. Odtujeni sin se celo loti svetih stvari. Ko hoče s fanti, ki jih je on spjel na kriva pota, podreti častitljivi, starodavni domači križ, se pri tem smrtno ponesreči.

Igralci pod vodstvom pridnega režiser-

ja Šimana so igro zelo prepričljivo podali. Pohvalo zaslužijo vsi, od nosilcev glavnih vlog pa do tistih, ki so jim bili zaupani manjši nastopi. Dobro tri ure trajajoča igra je zahtevala od njih mnogo truda in žrtev, saj so se morali dolgo časa pripravljati. Ta požrtvovalnost zasluži pohvalo še posebno zaradi tega, ker imajo mnogi izmed igralcev družine. Kljub drugemu

delu in skrbem so si pritrkali toliko časa, da nam posredujejo to pretresljivo in poučno igro, ki je bila najlepša priprava za veliki teden.

Obenem so nam pa zbudili spomin na dogodke pred dobrimi 20 leti, ko so leta 1938 sprieni oznanjevali novega, nacističnega raja na zemlji pridri k nam in podrli veliki jubilejni križ pri cerkvi ter sneli križe iz šol in javnih poslopij. Na cvetno nedeljo leta 1941 so pa po službi božji izpred cerkve odgnali našega sedanjega dušnega pastirja in nato še druge verne može iz našega ljudstva. Usoda pokvarjenega Korenovga Ivana pa nam je tudi predočila resnico, da krivica mora vselej propasti.

Naši mladini se za igro prav od srca zahvaljujemo in menimo, da je igra vredna, da jo vidijo tudi rojaki drugod na Koroškem.

Vabilo

na gostovanje PRIMORSKIH SLOVENCEV na belo nedeljo, dne 9. aprila t. l. v veliki dvorani Kolpingovega doma ob 1/2 3. popoldne.

Nastopili bodo tržaški študentje z igro iz dijaškega življenja

„Neopravičeno odsotna“

Pevski zbor iz Gorice pod vodstvom prof. Fileja bo zapel vrsto pesmi. Karte v predprodaji pri društvih in v uradu Krščanske kulturne zveze,

Celovec, Viktringer Ring 26.

Pokažimo rojakom s Primorskega našo skupno povezanost z obilno udeležbo!

GLOBASNICA (To in ono)

Zadnjič smo poročali o obisku šentvitskih pevcev in igralcev. Koj za njimi so nastopili v farni dvorani Selani. Predvajali so narodne plesne in uprizorili pustnemu času primerno burko. Kakor plesalci so se tudi igralci sijajno odrezali. Selani nimajo samo talentov, večje vodstvo jih predvsem vzposablja za tako dovršene nastope. Dohodke prireditve pa so namenili zidavi nove cerkve! Čast vrlim Selanom! — Samskemu stanu je dal slovo Anzl Elbe, pd. Kašnik in se poročil. Poročno globaškega originala so počastili tudi cerkveni pevci pod vodstvom mlade in vrle organistinje gđ. Korenove. Kašniku pa čestitamo. — V postnem času pa smo po dolgih letih imeli zopet misijon. Osem dni smo lahko premišljevali pod vodstvom č. misijonarjev Luskarija in Ovetka o smislu našega kratkotrajnega bivanja na zemlji. Cerkev je bila vselej polna in gotovo bodo njune goreče besede našle dober odmev v naših srcih. Prireditelj misijona pa pristrčna hvala! — Naši globaški prosvetarji medtem tudi niso držali križem rok. Kar petkrat zaporedoma so doma in na sosednih odrih predvajali »Vilavino odpoved«. Igro je režiral g. R. Grainer. K lepemu uspehu, ki je sad požrtvovalnega skupnega dela, iskreno čestitamo!

Zborovanje Združenja koroških gorskih kmetov

Minulo soboto je bil v Beljaku občni zbor Združenja koroških gorskih kmetov (Kärntner Almwirtschaftsverband). Predsednik Warmuth je po pozdravu predstavnikov oblasti, med katerimi sta bila deželni svetnik dr. Schleinker in beljaški župan Timmerer, predal besedo planinskemu inspektorju dr. Kultererju, ki je podal poročilo o stanju gospodarstva gorskih kmetij na Koroškem. Dejal je, da Združenje šteje 4000 članov. Najhuje teži gorske kmete pomanjkanje delovne sile. Glavne naloge društva so izboljšava tal in s tem zvezano povečanje donosov. Zato je pa treba sedaj neizkoriščene površine preurediti tako, da bodo uporabne za pašnike. Skrbeti bo treba tudi za gradnjo in ureditev hlevov, opremo z molznimi napravami ter drugimi kmetijskimi stroji, ureditev potov ter predvsem za razmejitev med gozdom in pašniki. Leš in živina ostane namreč glavni pridobitni panogi gorskih kmetij.

DRŽAVNA REALNA GIMNAZIJA IN GIMNAZIJA ZA SLOVENCE

OBJAVA

Na Državni realni gimnaziji in gimnaziji za Slovence je v tem šolskem letu drugi Dan staršev v petek, dne 7. aprila 1961. V času od 13. do 16. ure se starši lahko porazgovorijo z vsemi profesorji, ki njihove otroke poučujejo.

Ravnateljstvo

Red božje službe za Veliki teden 1961 za slovenske vernike v Celovcu

Kakor zadnja leta, tako bo tudi letos za slovenske vernike služba božja za veliki teden v CERKVI NOVEGA BOGOSLOVJA — Tarviser Straže 30 — in sicer vsak večer ob 7. uri.

Veliki četrtek — SPOMIN ZADNJE VEČERJE: ob 7. uri sv. maša, skupno obhajilo vernikov.

Veliki petek — SPOMIN JEZUSOVE SMRTI: ob 7. uri zvečer začetek božje službe velikega petka. Ob koncu sv. obhajilo.

Velika sobota — VELIKONOČNA VIGILIJA: ob 7. uri zvečer se začnejo sv. obredi: blagoslov velikonočnega ognja in sveče, obnovitev krstne obljube; nato slovesna sv. maša s skupnim obhajilom. Po sv. maši blagoslov velikonočnih jedil.

Velika nedelja — VELIKA NOČ: ob 9. uri dopoldne sv. maša.

PRILIKA ZA SPOVED je vsak dan pol ure pred svetimi obredi.

VSI VERNIKI SO VABLJENI, da v velikem številu pridejo k obredom velikega tedna, ki so ravno v času, ki je najbolj primeren za vse.

Naše prireditve

SELE

Farna igralska družina St. Jakob priredi na velikonočni ponedeljek 3. aprila ob pol 1. uri popoldne v Selah v farni dvorani veseloi gro

KARLOVA TETA.

Vsi, ki bi se radi od srca nasmejali, srčno vabljeni.

GLOBASNICA

Farna igralska družina St. Jakob, gostuje na velikonočni ponedeljek 3. aprila ob pol 8. uri zvečer v farni dvorani v Globasnici z veseloi gro

KARLOVA TETA.

Vsi od blizu in daleč lepo vabljeni.

Iz kulturnega življenja v Celovcu

(Predavanje o Egiptu)

Minuli četrtek se je staro in mlado iz Celovca in okolice zbralo v Kolpingovi dvorani ter jo napolnilo do zadnjega kotička, da vidijo drugi del zbirke slik iz modernega Egipta, ki jih je na svojem popotovanju posnel č. g. Vinko Zaletel. Pestre slike in živa beseda predavatelja, ki ima ostro oko ne le za socialne pojave ampak tudi za lepoto živih bitij, so nas za tri ure povedli v daljni in bajni Egipt. Vmes pa je predavatelj vpletel razmišljanja in koristna navodila, ki bi naj posebno mladim, ki je bila med poslušalstvom posebno razveseljivo zastopana, zrastle v srce.

(Kulturni in drugi gostje iz Ljubljane)

Med prireditvami velja še omeniti gostovanje plesnega orkestra Bojana Adamiča iz Ljubljane. Nastopil je z izbranim progra-

mom »lahke glasbe«, ki je bila v izvajanju tega vrhunskega ansambla pristna umetniška. Kot je pravilno omenil glasbeni kritik nekega celovškega dnevnika, v Avstriji tako kvalitetnih ansamblov te vrste sploh ni in jih najdemo šele v Nemčiji ter jih lahko slišimo in vidimo po televiziji.

Nadalje je nastopila v Celovcu skupina slovenskih književnikov, med katerimi so France Bevk, Anton Ingolič in Janez Menart vsekakor umetniške kvalitete. Med ostalimi so pa bili tudi taki »literati«, o katerih ne bo pisala literarna, temveč kvečjemu politična zgodovina.

Obisk slednjih dveh prireditvev je bil bolj pičel, kot priznava samo glasilo prirediteljev, čeprav so na Adamičev koncert vabili po mestu tudi z nemškimi lepaki. V precejšnji meri so ta neuspeh zakrivali prireditelji sami s svojimi monopolističnimi stremljenji in mešanjem politike v kulturo.

Staro in mlado rado obiskuje predavanja č. g. Zaletela, župnika iz Vogrč. (Foto Domajenko, Borovlje)

In vendar je zmagal...

Mučenec naših dni

Čudno se zdi nekaterim, če slišijo, da tu danes žive med nami svetniki; vajeni so, da zgodbe svetnikov spadajo v pravadne čase. Toda tudi današnji časi so bogato zaznamovani s spoznavalci in mučenci; trpijo in umirajo za božjo resnico križem sveta. Še vedno se polnijo ječe in delovna taborišča s tisoči, ki so preganjani zaradi svoje zvestobe veri. Premnogi v trpljenju slabijo in umirajo. A njihov duh ni klonil; do konca so vztrajali...

Imena mnogih so neznana; za premnoge ne vemo, kakšne žrtve so doprinesli na žrtvenik življenja. Kadar beremo o njih, navadno ne mislimo na njihovo mučeništvo, ker pozabljamo, da tudi sedaj živijo svetniki in umirajo mučenci. A ne bo trajalo dolgo, ko bo verni svet s spoštovanjem in hvaležnostjo presojal njihove žrtve. Vedno je treba nekaj časa, da znamo ceniti in prav presojati, kar je v resnici veliko in dragoceno. Imena preganjalcev in mučiteljev niso šla nikoli v zgodovino tako, da bi jih svet občudoval in cenil. S spoštljivo hvaležnostjo pa se spominjamo vseh onih, ki niso klonili nasilju in zmotam, čeprav so morali za svojo zvestobo žrtvovati svoje življenje.

V letih groze

Z brezsrčno krutostjo je nemški narodni socializem drobil pod kolese svojega teroriističnega sistema vse, kar se mu ni slepo uklonilo. Kratka je bila doba tega nasilja, a zaznamovana je z grozotami. Ko bi mogle govoriti stene nacističnih ječ! A tudi skozi te debele in visoke stene, preprežene in zavarovane z električno žico, so prišli vzdih in molitve mnogih znanih in neznanih mučencev. Njih imena bodo ostala v zgodovini v zgled in opomin nam in rodovom za nami.

Bilo je 26. julija 1942. Pol voz golih trupel se je ustavil pred krematorijem koncentracijskega taborišča v Dachau-u. Med trupli je bilo tudi truplo holandskega karmeličanskega duhovnika Fr. Tita Brandsma. Na univerzi Nijmegen na Holandskem je dobil naslov »Rector magnificus«, v Dachau-u pa je bil venčan s krono mučeništva.

»Sam si kriv!«

Kaj je privedlo tega mladega in izobraženega duhovnika na profesonja do tako »častnega« groba? Na to vprašanje nam daje najlepše pojasnilo odgovor enega izmed nemških policistov, ki so aretirali mladega duhovnika: »Sam si kriv. Ne bi smel ubogati svojega škofa«. Ta odgovor mu je odmeval v ušesih. Zvesta pokorščina ga je privedla do krone mučeništva...

Bil je sin preprostih holandskih staršev, doma na majhnem kmečkem gospodarstvu, a je bil telesno preslaboten, da bi bil svojim staršem za pomoč pri poljskem delu. Fant je bil slabotnega zdravja; a njegov duh je bil pravi biser. Pa ne samo to. Bil je plemenitega značaja in dobrotljiv do vseh. Njegova duša je bila polna skritih sil, ki jih je vodila goreča požrtvovalnost.

Nekaj prigodb

Profesor Fr. Brandsma je bil nadvse dobrotljiv in preprost. Takega so poznali vsi. Kamorkoli je prišel, je prinesel mir in zadovoljstvo. On, ki so težile skrbi, je znal v nekaj trenutkih spraviti v dobro voljo. Do revežev je bil radodaren. Ko mu je neka žena s solzami v očeh pripovedovala, da nima dovolj posteljne odeje za svojo družino, je ni tolažil z besedami. Šel je v svojo skromno celico, potegnil s postelje svoji dve volneni odeji in ju nesel ženi.

V svojem vedenju je bil silno preprost, čeprav je bil profesor na vseučilišču. Zlasti do najpreprostejših je bil čudovit. Nešteto zgodb kroži o njem in vse govore o njegovi dobroti. Tako je nekoč revno oblečen in slaboten mož, poln naduhe potiskal ročni voziček v breg.

»Ali vam smem pomagati?« se za mojem oglasi mali duhovnik, ki je vrgel svojo torbico na voziček in pomagal potiskati v klanec.

Ob velikem romanju na grob svetega Bonifacija, holandskega apostola, je med procesijo hodil profesor Fr. Brandsma ob strani nadškofa pri procesiji. Naenkrat je zavpila proti njemu neka ženska: »Pozdravljen, Anno!« Tako je bilo profesorju ime, preden je postal redovnik.

Dobrohotni duhovnik se je takoj znašel in prijazno stopil k preprosti ženi in

Za mladino in prosveto

Praznik vstajenja

V ruskem zavodu...

Menda noben narod na svetu ne obhaja praznika Gospodovega vstajenja tako slovesno in tako doživeto kot prav Rusi. Takrat zaživi čuteča ruska duša v neizmerni sreči in v globoki veri v vstajenje svete Rusije...

Prav so imeli Rusi, ki so govorili, da ob Veliki noči občutijo kos nebes. In temu pripomore tudi veličastvo liturgije. To je res Velika noč!

Nekaj te lepote je mogoče doživeti rimskemu romarju, ki v teh dneh vstopi v ruski zavod v Rimu, kjer redovniki in ljudstvo vzhodnega obreda opravljajo to čudovito liturgijo. Očividec poroča takole:

Točno opolnoči so intonirali slavje krepki moške: »Tvoje vstajenje, Kristus Rešitelj, opevajo angeli v nebesih. Tudi nam na zemlji dovoli, da te opevamo čiste srca.«

Kapela je bila polna. Morda nekaj radovednosti. A zlasti Rusom si mogel brati na obrazih, da so presenečeni, prevzeti...

V oblakih kadila se je zagrinjal zbor duhovnikov, hvalnica za hvalnico je odmevala, čisto vzhodnjaška poezija, močna in čudovita. Saj so ji morali prisluhniti angeli! Kaj ne bi ljudje...?

In za vsakim himnom in še med liturgijo se je ponavljal refren: »Kristus je vstal od mrtvih, s smrtjo je smrt premagal in oživil nje, ki so ležali v grobeh.«

Spet se vzklilo radosti prepleta z »Gospodi, pomiluj!« A danes je slavje toliko, da otožne prošnje in vzdih pregluši vzklík radosti: »Aleluja«.

Štiri ure je trajalo bogoslužje, pa je bilo kratko!

Carska vrata — v sredini pregraje, ki loči vernike od oltarja — so ostala odprta ves čas, celo med obhajilom duhovnikov. Vsak dobi na svojo dlan Gospodovo Telo in, ko je razdeljeno vsem, hkrati použijejo kruh močnih. Ko pijejo iz skupnega keliha krvi in se potem vernikom razdeli oboje iz obilja božje ljubezni in se prelija v zmagooslav-

ji brez zadrege podal roko. Bila je pač znanka iz njegovega domačega kraja.

Za mladino in tisk

Od vsega početka nemške okupacije je ostal Fr. Brandsma neuklonljiv, če je bila v nevarnosti vzgoja mladine. Niti za trenutek ni klonil, marveč je dosledno branil pravico in svobodo.

Nacisti so dobro vedeli, da morajo začeti z mladino. Zato so s svojimi prvimi odloki udarili po katoliških šolah. Prof. Brandsma se je neustrašeno boril za obstoj katoliškega šolstva in za svobodo vzgoje, čeprav je s tem tvegval lastno svobodo.

Prav tako neustrašeno se je boril za svobodo tiska. Duhovnikom in redovnikom je bilo prepovedano imeti službo ravnatelja kake šole ali kakega časopisa. To je prišlo tudi nekaterim protikatoliškim organizacijam, ki so sicer bile nasprotne nacizmu. A v tem so nastope nacizma odobraval. Tako sta se v tistih dneh tudi na Holandskem v boju proti Cerkvi spoprijaznila Pilat in Herod (brezbožniki in nacisti). Toda Fr. Brandsma je storil vse, kar je bilo potrebno, da je katoliški tisk pod njegovim vplivom zavzel odklonilno stališče.

Pa je bilo tudi potrebno, da je v zmedeni časovni nazorov časopisje jasno in odločno razkrinkalo nacizem. Bilo jih je namreč še mnogo, ki niso verjeli v poganstvo nacizma. Eden izmed nacistov je nekoč izjavil: »On, Brandsma, misli, da je treba braniti krščanstvo proti narodnemu socializmu!« Danes ve ves svet, da je bil nacizem v svojih osnovah protikrščanski. Prav tako še danes tudi ne vedo vsi katoličani, da je treba braniti krščanstvo proti brezbožnemu komunizmu, ki je prav tako v svojih osnovah protikrščanski.

O zvestih katoličanih, ki vztrajajo v zvestobi, slišimo večkrat: »Zakaj so pa tako

je Velike noči s tako silo, da ob koncu živi samo še ena misel v vseh... Pride, gotovo pride Velika noč tudi za trpeče narode vzhoda...

Objeli so se in pozdravili: »Hristos voskrese, voistinu voskrese!« — Kristus je vstal, resnično je vstal. Tako se ta dan pozdravlja milijoni vernih Rusov in ta pozdrav obnavlja v njih vso slavno preteklost in tudi hrepenenje po lepši bodočnosti. Saj vzhodna duša ne more živeti brez Boga...

Aleluja...

Na Vatikanskem trgu...

Bliža se poldan Velike noči.

Rim ni več Rim zastrtih oken, duhovniških halj, tisočeri avtomobilov.

To opoldne je postal Rim središče krščanstva.

Vse hiti na Trg svetega Petra. Kar težko se je preriti skozi množico. Naprej ne gre več. Okrog govore angleško, nemško, francosko. Tam sta dva zamorca, tu dviga mati otroka, preprosta žena; tam zopet odličen gospod, študentje iz vseh vetrov — vsi pričakujejo velikega dogodka...

Vsi ti so prišli čestitat svetemu očetu. Nestopno gledajo proti balkonu. In ko se pojavi bela postava pred baržunastim zagrinjalom, množica izgubi prisotnost duha. Vse oči so osredotočene vanj, vsi glasovi tolikih jezikov bi radi dopovedali samo eno: Prišli smo, da izpovemo na svetih tleh namestniku Kristusovemu ljubezen do Cerkve in svetega očeta!

Sveti oče je govoril. Velikonočen pozdrav je bila njegova beseda. Želel ga je nam in vsemu svetu. Govoril je v šestih jezikih. Vsakemu je zaigralo na obrazu, ko je zaslišal svojo materino govorico. Vsi pa so čutili: Tu je očetovo srce...

Potem so se razširile njegove roke v blagoslov. Tedaj živo začuti romar: v tem človeku je nepojmljiva moč vere, ki se čudovito prelija na spodaj klečeče.

Spet se je zagnila zavesa. Množica je vzklíkala poslednji pozdrav. Potem se je stotisočera množica razšla...

trmasti, da se ne uklonijo?« Le-ti mislijo, da se je treba takoj ukloniti, kadar začnejo božji sovražniki napadati. Fr. Brandsma ni bil tak. Zato so ga Nemci kmalu vzeli v »varstveno zaščito« v ječo v Scheveningenu. Profesor je vedel, da je njegova usoda zapečaten. Izročil se je ves v božje varstvo in njegova celica se je spreminila v kraj molitve in žrtve.

Toda le nekaj časa je »užival« v tej mirni ječi, kjer je imel dovolj prilike za globoka razmišljanja. V novem taborišču je moral po devet ur dnevno kopati. Telesno slaboten je kmalu onemogel in čez čas tudi obolel na črevesju. Zgubil je mirne celice; v novem življenju pa se je srečal z mnogimi znanci. Bili so vseh stanov in poklicev. Le kdor je okusil bridkost takega taborišča, lahko sluti velikost trpljenja in žrtve.

Leta 1942. na veliki petek so sojetniki doživeli pravi veliki petek. »Zločinec Brandsma« je bil že ves slaboten od prestanega dušnega in telesnega trpljenja. Sedeč na starem zaboju ves onemogel, je pretresljivo govoril sojetnikom. To je bila živa drama trpljenja. Tako še menda nihče ni govoril o zmagovalnem znamenju križa!

V zmago...

Konec aprila 1942. se je za kratek čas vrnil v staro taborišče. Kmalu nato pa so ga odvedli v zloglasni Dachau. Tu ga je še hušje stradanje popolnoma izčrpalo; poleg tega je obolel še na nogah. Strašno je bilo trpljenje v zadnjih tednih. A tudi v tem trpljenju ni klonil. V tem času je pisal svojim sobratom: »Z menoj je vse v redu!« Nekaj dni zatem pa so ga sprejeli dachauski plameni grozotnih krematorijev.

Tako je »mali duhovnik in ponižni profesor« dobojeval boj s silami pekla in šel v svojo zmago s krono mučeništva...

Ob novem slovenskem...

(Nadaljevanje s 3. strani)

Po pregledu skrbno sestavljenega uvoda pogledimo kratko preroške knjige.

Vrstni red ne odgovarja zgodovinskemu nastopu prerokov, ampak po obsegu in vsebini preroškega nauka. Po tem kriteriju najdemo namreč uvrščene prerokepisatelje v vseh svetopisemskih knjigah.

Zgodovinske podatke, v kolikor je to sploh mogoče, najdemo v uvodu k posameznim preroškim knjigam. Ti podatki so v novi slovenski knjigi zelo dobri in odgovarjajo sodobnim zgodovinskim bibličnim dognanjem.

Veliki preroki so po vrsti Izaija, Jeremija, Ezekiel in Danijel, mali pa Amos, Ozej, Mihej, Joel, Abdija, Jona, Sofonija, Nahum, Habakuk, Agej, Zaharija in Malahija. Baruha najdemo iz literarnih razlogov takoj za Jeremijem.

Prevod

sledi izvirnemu besedilu in v številnih opombah opozarja na razliko v uradnem latinskem prevodu ali Vulgati.

Izvirno besedilo preroških knjig je z maloštevilnimi aramejskimi in grškimi izjemami hebrejsko. Ni pa vedno zanesljivo in se v številnih rokopisih razlikuje. To zelo otežuje prevajanje že v prozi in toliko bolj v poeziji. Treba je torej veliko študija in prizadevanja za zasledovanje najnovejših dognanj, da more prevajalec zadeti pravi smisel. Za to pa ne zadošča samo znanje jezikov, ampak je potrebna vsestranska izobrazba v različnih svetopisemskih vedah. O tem nam pričajo številne slike, zemljevidi in druge slikovne priloge, ki so prijetno razvrščene med besedilom, ki v lepi slovenščini prav prijetno teče. Vzemimo vsaj nekaj primerov iz Izaija, ki nam za postni čas tako lepo napoveduje zaradi naših hudobij zaničevanega Mesija ali Kristusa: »Svoj hrbet sem nudil njim, ki so me bili... svojega obličja nisem skril sramotanju in pljunkom... Ni imel podobe ne lepote... Zaničevan je bil in zadnji med ljudmi, mož bolečin, izkušen v trpljenju kakor človek, pred katerim skrivajo obličje... On pa je nosil naše trpljenje, si naložil naše bolečine... Zaradi naših grehov je bil ranjen in potrt zaradi naših hudobij... Mučili so ga, a uklonil se je in ni odprl svojih ust, kakor jagnje, ki ga peljejo v zakol.« (50, 6; 53, 2-6, 7)

Zelo dobra je razdelitev besedila. Ne delijo ga samo poglavja, ampak vedno novi naslovi, ki besedilo delijo po njegovem pomenu in vsebini. V naslovu je že razlaga ali tema sledečega teksta. To pomaga ne samo k lažjemu razumevanju besedila, ampak napravi branje prijetno in privlačno. Bralce se lahko znajde, zato se ne utru-di ali izgubi poguma.

V tem pogledu naš novi prevod še posebej ne zaostaja za enim najboljših modernih prevodov sv. pisma, ki je jeruzalemska biblija v francoskem prevodu, pri kateri so sodelovali profesorji bibličnih ved od Jeruzalema do Pariza in Lovanja.

Zaključek

Prisrčna zahvala gre prevajalcema — pri drugih podobnih delih je cela vrsta sodelavcev, pri našem sloni vsa teža na ramah dveh — pokojnemu dr. Matiji Slaviču in njegovemu vrednemu nasledniku dr. Jakobu Aleksiču.

Prav tako pa gre zahvala prečastitemu škofiškemu ordinarijatu mariborskemu, ki je omogočil založbo. S tem je prevzeli dr. Maksimilijan DRŽEČNIK, škof lavantinski, še posebej pokazal, da je vreden naslednik na prestolu služabnika božjega ANTONA MARTINA SLOMŠKA.

Za Slomškovo stoletnico in prav gotovo na njegovo priprošnjo so bile človeško gledano nepremagljive težave premagane, da more sedaj vsak priprosti vernik vzeti v roke — ne samo zgodbe kakor do sedaj, ampak celotno sv. pismo.

Ni čuda, da je to v prvem hipu zbudilo v priprostem človeku nek občutek negotovosti in tožbo po onem, kar je bilo nekoč. Toda, Slovenci smo kulturni narod, saj se ravno po knjižnem zakladu moremo šteti med najbolj kulturne narode. Zares je torej bil čas, da smo Slovenci dobili nov prevod celotnega sv. pisma.

Zaključimo z besedami Pija XII. iz okrožnice »Divino afflante Spiritu«: »Kakor je bistvena božja Beseda postala podobna ljudem glede vsega, razen greha, tako so tudi božje besede, izražene s človeškimi jeziki, postale podobne človeški govorici glede vsega razen zmote.«

Nevarnosti kmetijskega poklica

Nesreče pri opravilih v kmetijstvu in gozdarstvu požro vsako leto ogromne vsote denarja, ki jih mora kmetijstvo in gozdarstvo samo zbrati. Čeprav z različnimi denarnimi podporami ponesrečencu nekoliko olajšajo usodo, so vsi ti prispevki le skromna pomoč sprčo vseh nevarnosti in škode, nastalih zaradi nesreče. Z denarno pomočjo ni mogoče niti najmanj nadomestiti zdravja, kaj šele življenja. Življenje in zdravje sta največji dobrini, ki ju ni moč z ničimer nadomestiti! Nesreča sama pa v večini slučajev ne prizadene le ponesrečenca, ampak navadno celo vrsto oseb, ki prav tako občutijo posledice, saj človek živi v skupnosti, s katero je povezan. Največkrat je družina ponesrečenca najbolj prizadeta; razen skrbi in žalosti povzroči taka nesreča tudi zastoj pri opravilih. V življenju je pač navezan drug na drugega in, če eden izpade, nastane praznina, ki je ni moč tako hitro izpolniti.

Seveda je najbolj prizadet ponesrečenec sam, ki utrpel poleg bolečin še izgubo zdravja in zaslužka. Neskončna vrsta ljudi bi morala imeti kar največji interes na tem, da sodeluje pri preprečevanju nesreč, kajti prav tu je najtesnejše sodelovanje prepotrebno, če hočemo ohraniti zdravje svojih ljudi in prihraniti velika denarna sredstva za druge naloge.

Ako vprašamo, kdo more nesreče preprečevati, dobimo odgovor: tega je zmožen vsak. Kmet gospodar, njegovi družinski člani, posli in v večjih obratih delodajalec in delojemalci. Sodelovanje pri teh prizadevanjih je enostavno in ceneno. Preprečevanje nesreč je namreč zadeva razumevanja in dobre volje. Z enostavnimi zaščitnimi ukrepi lahko preprečimo nevarnosti, ki ogrožajo vsakdanje življenje. Nesreče

izključujemo, če odstranjujemo vse vzroke, ki bi lahko do nesreče privedli! Ponovno moramo poudariti, da ima vsaka nesreča svoj vzrok in da bi bil že skrajni čas izkoreniniti starokopitno mišljenje, češ da je nesreča pač usojena. V naših rokah je naša varnost. Če opazujemo razne nesreče, pridemo vedno znova do zaključka, da je v večini slučajev človek sam bil vzrok in povod.

Služba za preprečevanje nesreč pri kmetijski in gozdarski socialni zavarovalnici brezplačno nudi vsem zaposlenim v kme-

tijstvu in gozdarstvu brezplačne nasvete. Te lahko dobi vsak osebno ali pa mu pošljejo s slikami opremljene brošure. Služba za preprečevanje nesreč pa vrši svoje poslanstvo tudi s poučnimi filmi in skopičnimi slikami.

Vsi imamo pred seboj cilj. Ta cilj je, da zdravi dosežemo visoko, prijetno starost. Če bomo vedno pazili in zavestno preprečevali nesreče, nam ob pomoči javnih ustanov, ki se bavijo s preprečevanjem nesreč v kmetijstvu in gozdarstvu, ne bo težko doseči tega cilja!

Nesrečo pri delu je treba prijaviti

Kot veste, je naloga Kmetijske in gozdarske socialne zavarovalnice, da v okviru zakonjenih dajatev omogoči zdravljenje po nesreči pri delu, izplačuje dnevnice, rento in družinske prispevke ter plača proteze. Če se zgodi nesreča in je bil kdo pri delu ranjen ali celo ubit, se pojavi za delodajalca kot za ranjenca vprašanje: Kaj je treba storiti, da čimprej prevzame breme socialna zavarovalnica?

Dolžnost delodajalca je, da v teku 5 dni prijavi vsako nesrečo pri delu zavarovalnici. Na občini imajo odgovarjajoče formularje, tako zvane prijavnice nesreč (Unfallanzeigen). Te je treba izpolniti in jih poslati zavarovalnici. Razširjeno mnenje, da prijavi nesrečo zdravnik oziroma bolnišnica ali da zadostuje, če se prijavi nesreča zdravniku ali bolnišnici, je zmotno. Ni namreč dolžnost zdravnika ali bolnišnice, da prijavi nesrečo zavarovalnici. Zato se

pogosto zgodi, da ponesrečenci zahtevajo pomoč od zavarovalnice, a ta o njihovi nesreči ničesar ne ve.

Formularji, ki jih dobite za prijavo nesreče pri občinskem uradu, vsebujejo vrsto vprašanj, ki pomagajo ugotoviti upravičenost in višino prispevkov socialne zavarovalnice.

Na vprašanje o vzroku in poteku nesreče navadno ljudje pomanjkljivo odgovarjajo, zaradi česar mora zavarovalnica izvesti ponovno povpraševanje, kar seveda postopek po nepotrebnem zavleče. Tako na primer ne zadostuje le odgovor, da se je nesreča zgodila »pri žetvi«, kajti ni vsaka nesreča zaščitena z zakonitim zavarovanjem. Nesreča mora biti v vzročni zvezi s kakim zavarovanjem opravilom. Pogosto se tudi pripeti, da manjka odgovor na vprašanje o velikosti kmetije. Brez tega podatka ni mogoče reči, če lahko pripisemo nesrečo kmetiču obratu ali ne. Vedeti je slednjič tudi treba, da morata prijavnico podpisati delodajalec in ponesrečenec, pri čemer pa podpis zadnjega ni nujen, če bi se zaradi tega zakasnila prijava nesreče.

Če se pri vas zgodi nesreča, torej hitro izpolnite prijavnico točno in popolno in jo takoj, ko jo je potrdil občinski urad, pošljite pristojnemu deželnemu uradu Kmetijske in gozdarske socialne zavarovalnice! Na ta način si boste prihranili čas in nevarnost. Istočasno pa boste s tem pomagali, da bo ponesrečenec čimprej dobil pomoč od zavarovalnice.

Domači vrt nas že kliče

V preteklih letih se je močno razvilo zatiranje plevela s kemičnimi sredstvi. Šele pretekli dve leti pa so napredaj tudi preparati, ki jih moremo uporabljati v ta namen tudi na domačem vrtu. Večina teh preparatov predstavlja specialna sredstva, ki v specialnih kulturah nadomeščajo trudapolno, deloma tudi drago motiko.

Za čebulo, drobnjak (Schnittlauch) in por lahko uporabljamo sredstvo, ki se imenuje »Alipur«. Za en ar površine zadostja 80 gram tega sredstva, raztopljenega v 10 litrih vode. Ob času drugega do četrtega

Šoferski kotichek

Kaj je potrebno za daljše vožnje?

Mnogi avtomobilisti se še nikdar niso prepričali, če imajo res kompletno število potrebnega orodja s seboj, ko se odpravljajo na daljšo vožnjo. Veliko je takih, ki za to nimajo sploh nobenega interesa, kajti prepričani so, da jim to ni potrebno, ker si sami v slučaju potrebe itak ne bi znali pomagati. Ne manjka pa seveda tudi takih, ki vozijo s seboj, če gredo na daljšo vožnjo, majhno skladišče nadomestnih delov. Toda tudi tako početje ni pravilno. Mojster je tisti, ki vé, kaj je potrebno in kaj ne.

Kar pogledjmo, kako je zares s to rečjo! Izkušeni praktiki imajo vedno pri roki kompletno orodje za popravila, to so ključiči vseh vrst, dvigalo za voz, ročno zračno črpalko, izolirni trak, žico, žepni nožič, dve rezervni svečki, nekaj čistilne volne, večjo krpo in stare rokavice. Vprašali boste, čemu izolirni trak in čemu žico. Ne boste verjeli, ampak drži, da se da v stiski z žico in izolirnim trakom delati skoro čudeže. In čemu pribor za čiščenje? Zato, ker je treba mesta okvare prej obrisati, da se jih vidi.

Rezervne svečke sem že navedel. Kaj še? Seveda, na varovalke se ne sme pozabiti pa na rezervne žarnice za vse luči. Teh ne polagamo med orodje, ampak v predal za rokavice.

Ne glede na to, da človek lahko izgubi ključke od avtomobila, imajo mnogi avtomobili tudi vrata in pokrove, ki se dajo zapreti brez ključa, odpreti se pa tako ne dajo. Iz tega sledi spoznanje, da je tudi rezervne ključke pametno vtakniti v žep oziroma v denarnico. Kdor pa ve za kako bolj varno mesto, naj jih shrani tam — a ne kje v avtomobilu!

Čisto postransko je vprašanje, kako velik naj bo kanister za bencin. Važno je, da je vedno poln! Kajti le tak je v pomoč; (skoraj) praznega je bolje, pustiti doma!

Je pa še nekaj sila važnih malenkosti, kot ročna apoteka, ki naj bo na takem mestu, da jo lahko takoj primemo; ročna baterija in vrv. Priporočljivo pa je imeti tudi nadomestni pokrovček za bencinski tank in dozo olja za motor.

Kdor se bo tako opremil za daljšo vožnjo, se mu ni treba bati presenečenja!

Beljenje stanovanja

Za beljenje stanovanja so primerni topli pomladni in poletni meseci. Kuhinjo in shrambo velja prebeliti vsako drugo leto, sobe pa navadno vsako četrto ali peto leto.

Beljenje ni posebno težko delo, zato ga lahko opravimo sami. Potrebujemo le nekaj čopičev, posodo za apneni mleko ali belež in dvojno lestev.

Najprej stanovanje izpraznimo. Čim več odnesemo iz prostora, ki ga hočemo beliti, toliko lažje bo delo. Sicer pa velike kose pohištva premaknemo na sredo sobe in jih pokrijemo z žakljevino, stariji rjuhami in časopisnim papirjem. Zavarujemo tudi tla, saj apnenega beleža iz hrastovega parketa ne odstranimo drugače, kot s struženjem. Tla nato pokrijemo s časopisnim papirjem, ki ga še potresemo z žaganjem. Ako pa belimo s kredno, zadostuje samo papir, ker kreda zelo lahko odstranimo s parketa.

Če smo se odločili, da bomo stene belili z beležem, moramo pogledati, s čim so bile prej barvane. Apneni belež se na staro kredno barvo ne prime, pa tudi na mavce ne. Zato poškodovane stene in strop popravimo z malto in ne z mavcem. Ako je na stenah kreda, moramo stene ostrgati in podlago spraskati, ker bodo drugače na novo beljene stene marogaste. Prav je, ako ostrgane in očiščene stene umijemo še z milnato vodo.

Ako je kdaj skozi strop pronicala voda in so na njem ostale lise, se moramo prepričati, če so lise še vlažne. V primeru, da so vlažne, jih moramo osušiti. Osušene lise enkrat ali dvakrat premažemo z razredčenim prozornim nitrolakom ali spirtnim lakom. Ko smo vse to opravili, pripravimo belež. V gašeno apno, ki mora biti dobro preležano, vlijemo vodo in mešamo, da dobimo apneni mleko. Slednje ne sme biti pregosto, ker se bo sicer apno luščilo. Mešamo v sledečem razmerju: za vedro apnenega beleža vzamemo 1/3 vedra apna in 2/3 vode. 1 kg apnenega beleža zadostuje za beljenje 2,5 m² stene. Pred uporabo belež dobro premešamo in ga precedimo skozi gosto sito.

Belimo z močnim okroglim ali štirioglatim čopičem. Z enim premazom stene ne bomo prekrili. Zato delamo navadni tri premaze. Najprej belimo strop. Čopič potegnemo do 3/4 v belež in z njim vlečemo po steni vzporedno do meter dolge pasove. Čopič lahko vlečemo v vodoravnih ali navpičnih pasovih. Staro pleskarsko pravilo pa pravi: **Prvi premaz na stropu vle-**

čemo v smeri, ki je pravokotna na smer vpadajoče svetlobe. Zadnji premaz pa vlečemo v smeri vpadajoče svetlobe.

Ako stene obenem barvamo, izberemo seveda barvo, ki je v apnu obstojna (oker, akvamarin, kromova zelena, angleška rdeča in podobno). Barvo najprej raztopimo v nekaj vode, nato pa jo primešamo apnenemu beležu.

Na kamen ali les pa se apneni belež, namenjen barvanju stenskih površin, ne prime. Za barvanje kamna in lesa si pripravimo poseben belež iz negašenega apna, ki ga gasimo z vročo vodo. Pri tem pazimo, da vedno dodajamo vodo apnu in ne narobe, sicer nam lahko brizgne jedka tekočina v obraz in oči. Na 40 litrov apnenega beleža dodamo še 500 g cinkovega sulfata in 250 g kuhinjske soli. Pred prvim premazom steno vedno zmočimo.

Ako pa stanovanje pleskamo s kredno, si pripravimo homogeno mešanico krede in vode. Kreda sama ne veže dobro, zato dodamo raztopini nekaj raztopljenega mizarkega kleja in nekaj kapelj firneža. S kredno barvamo tako kot z apnenim beležem.

Linolej in stragula

Linolej uporabljamo za oblogo tal, pohištva, za stensko dekoracijo in podobno. Po vzorcu in namenu imajo razne vrste linoleja tudi posebna imena.

Linolej izdelujejo tako, da na juto po posebnem postopku nanesejo zmes oksidirane lanenega olja, smole, zmlete plutovine, lesne moke in še nekaterih drugih stvari. Vzorec je lahko vtisnjen v globino, da se pri daljši uporabi ne obrabi, ali pa je tiskan le na površini. Linolej je elastičen in dokaj trpežen, duši korake, izolira zvok in toploto ter je zaradi vseh teh lastnosti tudi precej drag.

Stragula je mnogo cenejša, linoleju podobna in jo uporabljamo v iste namene. Je pa manj trpežna. Ker je narejena na papirnati podlagi, se lomi in tudi vzorci se radi obdrgnejo. Položiti jih moramo na čista, popolnoma ravna in gladka tla. Pri čiščenju pazimo, da je ne zlomimo. Okrušena oziroma odlepljena mesta moramo takoj zalepiti. Lepilo si napravimo sami iz 100 g ržene moke in 50 g terpentina. Zmes gosto skuhamo in z njo premažemo odlepljene dele.

Če v linoleju ali straguli nastane luknja, jo zadelamo z zmesjo kolofonije in terpen-

tina. Zmes moramo raztopiti v emajlirani posodi in jo dobro premešati.

Še nekaj o čiščenju stragule in linoleja. Stragulo čistimo tako, da jo najprej dobro pometemo in z nje zberemo prah. Kdaj pa kdaj jo zgladimo s parketno krtačo, ki smo jo na tanko premazali s čebeljim voskom. Parketno loščilo ni primerno, ker je v njem preveč bencina ali terpentina. Če je stragula zelo umazana, jo umijemo z mlekom ali mlačno vodo, ki smo ji dodali nekaj pralnega praška. Čisto in suho stragulo premažemo z lanenim oljem. Nikoli pa pri čiščenju stragule ne smemo uporabljati vroče vode, ker jo ta preveč izsuši.

Hladiłnike, pralne stroje, električne motorje in vse električne predmete pri

Johan Lomšek

Št. Lipš, Tihoja, p. Dobrla ves

Plačila tudi na ugodne obroke

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

René Bazin:

Gumbi Franceta Zorenča

(Zgodba iz stare Francije)

Mož je namršil svoje obrvi ter dvignil svoj podolgovati, droben obraz, prehajajoč v majhno brado, tako da je bil precej podoben rajnkemu kardinalu Richelieuju.

»Če se ne zanesete na moj pogum,« je dejal, »zakaj ste pa poslali pome. Prepustite meni, da bom skril denar, kakor se zdi najbolje meni samemu, in obljubljam vam, da ga bom prinesel gospodu ter se živ in zdrav vrnil na Zorenčevino tam spodaj.«

Moja prababica ni mogla odkloniti ponudbe. Šest dni je rabil Franc Zorenč, da se je pripravil na pot, in sedmi dan je prišel vnovič v grad z močno okovano palico, pokrit s širokokrajnim klobukom in oblečen v rjave, kratke raševinaste hlače ter v enak jopič in telovnik.

»Tatovi bodo odhajali z dolgimi nosovi, če bodo brskali po mojih žepih,« je dejal dobre volje, »gospodovega denarja ne bodo našli.« Nato je razodel svojo skrivnost pred začudenimi otroki.

»Koliko velikih gumbov vidite na mojem jopiču?« je vprašal.

»Deset, Marki!«

»Računajte dobro! V vsakega sem zataknil med les in raševino po štiri cekine, to znese štirideset. In koliko malih gumbov je na mojem telovniku?«

»Tudi deset!«

»Po dva zlatnika na vsak gumb, tako je torej na varnem vseh šestdeset. Na svidenje, gospa! Sedaj odhajam v Koblenz.«

»Na svidenje, moj dobri Marki! Naj te varuje Bog!«

Lahko si mislite, da je bila pot dolga. Morala je biti vsekakor jako zanimiva, toda Zorenč svojih dogodivščin žal ni popisal. Koliko naporov! Koliko pretkanosti, da se je izvil iz raznih sumenih na poti! Kakšna srečanja in koliko osamelosti! Kakšna pot iz Perigeja do Koblenza, sredi revolucije, za preprostega kmeta v cokolah! Mnogo sem že slišal o tem potovanju, toda težko je vedeti, kaj od tega je resnično.

Zorenč je prispel v daljino tuje mesto pozno nekega večera proti koncu meseca marca ter povprašal po svojem gospodarju. Toda vojak, na katerega se je bil obrnil, ni razumel francosko, zato je tujemu popotniku samo namignil, naj gre za njim. Odprl je vrata nekega skednja, in mi pokazal,« je pripovedoval pozneje Zorenč, »ležišča na senu, kjer je ležalo že več ljudi iz raznih dežel in raznih narodov. Bil sem preveč truden, da bi mogel takoj zaspiti, in preveč mi je bilo vse novo, kar sem videl in doživel. Ura je bila enajst, nato polnoč, za tem eno.« Počasi je začela vendarle tudi njega premagovati zasplost in začel je iskati primeren prostor, kamor bi legel. Tedaj sta se pa par kora-

kov proč prebudila dva izmed tistih, ki so že spali, in se začela pomenkovati. Medel svit zvezd je brlel skozi strešno okno. Eden izmed njiju je dejal živahno, z govornico, ki ga je takoj izdala za južnega Francoza:

»Zdi se mi, da je tu precej hladnejše, nego v Perigeju.«

»Res je, pri nas imajo sedaj že pomlad.« Zorenč je presenečen hitro vstal. Spoznal je svojega gospodarja.

»Moj gospod!« je vzkliknil.

»Ti, Marki, ti?«

In sredi skednja so se jokaje objemali trije možje: moj praded, prastric in kmet Zorenč.

Lahko si mislimo, koliko so imeli povedati. Največ je pripovedoval seveda Zorenč, ki je prispel iz Francije. Pravil je o graščini, o grajski gospe, o otrocih, o poljskem delu, ki so ga že poskušali opravljati, ko je odhajal od doma, pripovedoval je o svojih dogodivščinah na poti in kako je bil skril denar pred tatovi. Danilo se je že, a on še vedno ni utegnil odgovoriti na vsa vprašanja, s katerimi sta ga obsipala begunca. Tedaj pa se mu je obraz užalostil.

Nikodemovo velikonočno jutro

(Odlomek iz romana Jana Dobraczyńskiego »Daj mi tvoje skrbi«)

Dragi Justus!

Skušal Ti bom nakazati in urediti v celoto dogodke, ki drviijo mimo nas kakor splašeni konji. Komaj da je podčastnik Lukijan odšel, sem slišal bližati se korake nadaljnjih dogodkov. Včeraj popoldne sta prišla spet Jožef iz Arimateje in Janez, sin Zebedejev. Toda sedaj sta bila čisto drugačna: obema je žarelo iz oči strah, pomešan z neko skrito radostjo. Predno je moj prijatelj še kaj rekel, se je usedel meni nasproti in dal časa molče gladil sedaj svojo dolgo brado, sedaj svoje lase na glavi. Vedno je bil v zadregi. Janez je stal za njim nekoliko upognjen. Zdelo se mi je, da njegove oči žarijo, njegove ustnice pa so se tresle.

»Hm,« je začel Jožef, »ne vem, ali ti že več, toda zame je to nekaj nadvse tajinstvenega. Jaz ne razumem nič več. Poslušaj: Ta fant tu pravi, da je v ranem jutru šla skupina žena h grobu, da bi umile in mazile truplo. Zelo se jim je mudilo. Gotovo nobena izmed njih ni vedela nič o pečatu in o straži. Medtem... pa povej sam!« se je obrnil proti Janezu.

»Te žene, rabbi,« je začel pripovedovati Zebedejev sin, »so pravile, da se je zemlja stresla, ko so ravno šle skozi mestna vrata nasproti golgotškemu hribu.«

ta, da bi ga vpisal v knjigo kranjskih deželanov.

»Koliko je deželanov,« se je hlinil pek, »ki imajo dosti manj zaslug, nego jih imaš ti!« — Svoj čas sta bila oba obrtnika — kar je postal plemenit, Frueberger ni prijel več za delo — zatorej sta se tikala, a zlatarju to ni bil posebno všeč.

»Ne govorimo o tem!« je izpregovoril mrzlo. »Hvalil me je Leopoldus — malo mi je mar, če me ne hvali ta Volk Engelbreht!« A pek ni odnehal.

»Le zadovoljen bodi, saj imaš sina, ki ti opravlja obrt, da si lahko veseli!«

Gospod Frueberger se je jezno obrnil ter izpregovoril:

»Pustimo to govorico! — Imate kaj novic, gospod protipisar?«

»Dosti novic!« se je odrezal ta in izvlekel iz žepa debelo pismo ter ga položil pred se na mizo. »Po Ogrskem sekamo Turkom glave, da imamo veselje in da ima veselje tudi dobri naš Leopoldus. Tu mi piše prijatelj Markovič iz Ljubljane dolgo pismo in v tem pismu mi naznanja, da je bilo naše ogrsko glavno mesto v največji nevarnosti, da so ga Turki skoraj zopet zavzeli.«

»Ni mogoče!« se je začudil Frueberger. Protipisar je čital iz pisma:

»V naši trdnjavi je živel tudi neki lajtnant, Fink von Finkenstein z imenom. Bil je doma s Pruskega in živel z dvema mladima Turkinjama, in sicer tako, kakor živi Turek s svojimi ženami.«

»Sedaj,« je dejal, »gospod, vas moram prositi oprostjenja.«

»Zakaj, sveti Bog!«

»Nisem vam prinesel vsega denarja, ki mi ga je bila zaupala gospa.«

»Toda, dragi prijatelj...«

»Pot je bila dolga in krčme drage, go spod, manjkata mi dva gumba.«

Toda kmalu se je zopet pomiril in skoro smeje se je brž pristavil:

»No, na srečo manjkata samo dva mala gumba!«

Prijatelj, ki mi je ta spomin svoje rodbine pripovedoval pred graščinsko ograjo, s pogledom na kmetijo, kjer je živel France Zorenč, mi je tudi povedal, da se je ta divni mož vrnil, kakor je bil obljubil, in go spodaril na kmetiji še prav do l. 1820.

»Ali je pustil kaj otrok?«

»Enega sina, ki je pa žal zapustil domačijo in se naselil tam nekje pri Sarlatu.«

»Ali živi danes še kdo njegovega rodu?«

Prijatelj je nekoliko pomislil.

»Da,« je dejal, »za eno žensko vem, ki je pa stopila v samostan. Pravili so mi, da so jo poslali na Laško, toda ne vem vam povedati v katero mesto. Izgubili smo vse stike. Bog ve, ali sploh ve za nas in za zgodbo svojega pradedca.« (Dalje prihodnjič)

»Jaz nisem nič kaj takega začutil,« je pripomnil Jožef.

»Jaz tudi ne,« je rekel Janez. V mladeniču je valovalo razburjenje, toda trudil se je, da ostane miren in stvaren pri svojem poročilu: »Te žene so pripovedovale, da je res tako bilo. Bilo je, kakor da bi udaril blisk v skalo. Videle so, da se je zaiskrilo, in slišale so, da je zagrmelo. Nato so videle bežati vojake. Pomislili, rabbi: bežali so in pri tem so vrgli proč ščit, čelado in sulico.«

»Da, to vem,« sem pripomnil. Vedno še sem imel pred očmi prestrašeni, s potom oblit obraz Lukijanov. Jožef me je presenečeno pogledal.

»Žene so se tudi zelo prestrašile,« je nadaljeval Janez. »Ene so takoj letele proč, druge pa so se kljub strahu približale grobu. Mi smo prečuli noč v hiši krznarja šafana na Ofelu. Nobeden izmed nas ni mogel zatisniti očesa. Naenkrat je prihitela Ivana, žena Huzova, in naglas vpila, češ da je videla, ko se je bližala s spremeljevalkami grobu, da je bil kamen odvaljen in da je na kamnu sedel mož, čigar plašč se je svetil kakor sonce. Bila je prepričana, da je bil to angel. Govoril je z njimi in rekel, da Mojstra ni več tu, da je vstal. Tedaj so z močnim krikom zbežale. Po-

skusili smo razburjene žene pomiriti. Rekli smo jim, da se jim je vse to samo tako zdelo. One pa so vpile, vse naenkrat so govorile, jokale in se smejale obenem. Trdile so naprej, da so videle angela. V tem je prihitela moja mati in nam povedala, da je slišala, tedaj, ko je bila z Marijo pri grobu, govoriti Mojstra. Sicer ni nič videla, pač pa je natančno slišala, ko je govoril s svojo Materjo. Mi nismo vedeli, kaj bi naj o tem mislili, vsi smo se pa tresli od samega razburjenja. Tomaž je na glas zavpil, da so danes jutraj očitno vsi prišli ob pamet. Tudi Natanael je bil mnenja, da se je ženam od same žalosti zmedlo in da govore kakor zmešane. Žene so vpile in mi tudi. Medtem je prišla Marija, sestra Lazarjeva, vsa brez sape. Lasje so ji padali čez rame in izgledala je kot tedaj, ko jo je še obsedel hudi duh. Tako močno je trkala na vrata, da smo mislili, da je to straža. Ona pa je še glasneje vpila kot mi vsi. Kričala je, da je videla Njega. Nas je obšla groza. Bili smo prepričani, da se je moralo zgoditi nekaj strašnega. Saj sem ga bil vendar jaz sam položil v grob. Z vama vred, častita gospoda. Bil je mrzel in trd. Ona pa je rekla, da ga je videla živega. Sprva ga sploh ni spoznala, on pa jo je poklical. In tedaj so se ji naenkrat odprle oči. On je stal pred njo na travi in ko je padla pred Njega, je videla prebode ne noge. Tako je pripovedovala. Nikoli se še ni zgodilo, da bi človek, ki so ga vzeli s križja, spet prišel k življenju. On ji pa ni dovolil, da bi se ga dotaknila. Rekel je, da je še prezgodaj in izginil. Nato je prihitela k nam, kakor hitro je mogla. Bila je brez sape in njene noge so tako oslabele, da se je morala usesti pred nami na tla. Nismo več mogli zdržati med štirimi stenami. Simon in jaz sva planila ven. Tekla sva in se zaletavala v ljudi. Vpili so za nama, a midva se nisva ustavila. Prišel sem prvi h grobu, Simon je nekoliko zaostal.

»In kaj... kaj si videl?« sem razburjen zavpil.

Globoko je vzdihnil, kot da bi se pripravljal za nov polet.

»Grob je bil res odprt. Nisem pa imel poguma, da bi sam vstopil. Čakal sem na Simona. Skupaj sva šla noter.«

»In kaj, in kaj?« nisem mogel dočakati konca.

»Mrliča ni bilo več,« je rekel. »Grob je bil prazen. Vsi mrliški prti, v katere smo zavili Mojstra, so ležali tam. Na velikem prtu je bilo videti odtis njegovega trupla. Celo tisti kos prta, ki smo ga zavili okrog ust, je ležal na strani. Pobrli smo vsak košček.« Odpočil se je in molčal, jaz sem tudi molčal. Jožef me je vprašal s svojim močnim glasom: »Nikodem, kaj pomeni vse to?«

(Dalje na 8. str.)

Visoška kronika

35.

Dr. Ivan Tavčar

Gospod Frueberger, zlatar in srebrnar v Škofiji loki, je imel tiste dni v mestu največ imovine. Bil je večkrat mestni sodnik, in ker se je postavljaj za pravice meščanstva, pri grajskih glavarjih ni bil priljubljen. Na te svoje zasluge je bil silno ponosen, in ko mu je cesar Leopoldus podelil plemstvo, se mu je v glavi zmedlo, da je postal ošaben bolj, ko so ošabni naši graščaki.

Pri njegovem vstopu smo se vsi dvignili s stolov, in gospod grajski protipisar je staremu gospodu imenoval tudi mene, za kar se pa ta ni zmenil. Sedel je na stol, ki je bil zanj pripravljen in na katerega ni upal sesti kdo drugi, dvignil nekoliko svojo lasuljo in si obrisal plešo, ker so ga stopnice spravile v pot. Nato si je nasul tobaka v nos, si dal primesti nemške pijače ter se najprej z Wohlgenuetom prepiral, da mu je natočil premalo. Nato je pil, se glasno oddehnal in zaklical: »Danes ste pa zgodaj prišli!«

Z velikim spoštovanjem je vprašal grajski protipisar: »Kakor vidim, Vaša plemenitost, ste se zdravi vrnili iz Ljubljane?«

Zamrmral je: »Ti Turjačani bi vse radi sami požrli!«

Iz tega smo sklepali, da je zopet brez uspeha moledoval okrog Volka Engelbreh-

»Grdoba, grdoba!« se je jezil Frueberger.

In ta Fink von Finkenstein se je prodal turškemu paši za dvatisoč cekinov ter je hotel Turke spustiti v mesto, kjer je ozidje najslabše.«

»O, ti svinja ti!« se je togotil plemenitaš.

Protipisar:

»Paša je bil vesel, da je kar od zemlje skakal. Takrat je bil v turškem vjetništvu naš polkovnik Pisterecki, katerega so ravno v tistih dneh zmenjali z nekim turškim generalom. Temu je prišlo vse na uho, in komaj se je vrnil v našo trdnjavo, je vse naznanil njenemu zapovedniku, gospodu generalu Becku, ki je takoj dal zapreti izdajalca Finka von Finkensteina. Ta je vse priznal, padel na kolena in prosil za svoje življenje, jokajoč: »Kaj je Vaši ekscelenci za malo prgišče krvi!«

Frueberger se je zopet jezil: »To je plemenitaš! Hvala Bogu, da je bil Prus in da ni pripadal med nas, domače plemenitaše!«

Protipisar je čital:

»Pa mu jokanje ni nič pomagalo. Vojno sodišče je judiciralo, da je kriv in da se mu bo v dobro zasluženo kazni, drugim pa v gnusobo in eksemplu odbila glava, truplo razsekalo na četrti in vsaka četrt razobesila v posebni ulici. Se dalje se je judiciralo, da se Finku von Finkensteinu iztrga srce ter se mu z njim tolče okrog gobca — vse to v imenu pravice. Tako se je sodilo v Budi 8. aprila 1687., kar se je po-

tem 9. aprila vse do pike tudi izvedlo nad hudodelnikom. Mi pa,« je pristavil protipisar, »smo zvedeli to šele sedaj, ker preteče vselej nekaj let, preden pridele kaka imenitna reč do naše beraške Lokel!«

»Nič ne dé,« se je zaveselil plemenitaš, »samo da se zvč! V ostalem pa že moram povedati, da mi je taka pravica po mislih. Koliko bi dal, da bi bil mogel gledati, kako so ga sekali in rezali, kakor se mu je spodobilo. Sicer je pa res škoda, da prihajajo take lepe novice tako pozno k nam!«

»Vojaštvo,« ga je miril protipisar, »ne naznanja rado takih izdajstev, zatorej jih zvemo šele po letih.«

»Škoda, škoda!« je gonil plemeniti zlatar. »Ljudem je treba pokazati, da imamo pravico, ki se preprosti ne dá! Kam pridemo, če bo našim generalom vseeno, se li prelije prgišče krvi več ali manj? — In sedaj, kaj pravite vi, mojster Remp?«

Tu se je obrnil k mlademu možu, ki do sedaj še ni bil izpregovoril besede. Nekako zase je sedel na svojem mestu ter zrl zamišljeno pred se. Le tu in tam je nekoliko pil iz svoje čaše. Dobro sem ga poznal, ker nam je bil naslikal lepo podobo sv. Magdalene pod Gospodovim križem na Volniku in pa še lepšo smrt sv. Štefana pri desnem stranskem oltarju v poljanski cerkvi sv. Martina. Ti dve podobi sta bili faranom prav zelo všeč in tudi predragi nista bili. Pisal se je za Janeza Jurija Rempa.

(Dalje prihodnjič)

Pismo s podeželja

(Nadaljevanje z 2. str.)

čeno med drugim tudi tole: »Kdor torej hoče, da imajo njegovi otroci še naprej kot doslej dvojezičen pouk, mu ni treba nič storiti...« Vendar izkazuje avstrijska šolska statistika z dne 15. oktobra 1958 nov položaj, čeprav je bila dvojezična šola sedaj — recimo to milo — ravno v likvidaciji: učni jezik se je spremenil iz slovensko-nemškega v nemško-slovenskega. In to je ostalo! Slovenski otroci, ki so prijavljali za dvojezični pouk, se poučujejo zdaj prva tri leta nemško-slovensko! So pa tisti otroci, ki jih zmerjajo kot »Ehrenslovenen«. Torej te razne kombinacije dejansko ne pomenijo nič; na Koroškem je danes edino Slovenec dvojezičen — izjem je zelo malo. Drugo vprašanje je seveda, kako je bil posamezni človek vzgojen; če za janičarja, potem se pač ne bo zavedal, da je le objekt ali takozvani »Stimmvieh«. Saj sedanja koroška šola tudi prijavljenim otrokom ne posreduje tisti slovenski jezikovni pouk, kot bi ga morala. To ni nič novega. Od zgoraj ne dobi učnega načrta, v šolski sobi se pa slovenski pouk na celih vrstah šol podaja tako, kot bi se ne smel. Dokaz so razni šolski zvezki! Kdo bi potem še govoril o psihološkem in dejanskem pritisku na prijavljenega otroka in njegove starše! Že prijava sama je edinstven primer na svetu. So pa tudi primeri, da je učna moč prijave otroku vrnila, češ naj si starši še vse premislijo; morali pa so starši tudi otroka zaradi nenehnega zapostavljanja in psovovanja — prostovoljno! odjaviti. No, in potem naj človek izjavi pri ljudskem štetju resnico! Tako dresirajo pri nas iz Slovencev »vindišarje« — skoraj kakor živali za cirkus ali za polet v veselje. Kljub vsemu temu pa je tudi »vindišarski« jezik po gosp. Šribarju »reines, zum Teil schönstes Slowenisch«!

Da navadni Nemec med izrazi »windisch« in »slowenisch« ne vidi razlike, je resnica. Saj označujeta tudi ljudi istega naroda. Razlika so ustvarili le tisti, ki iz raznih kompleksov mislijo, da ne smejo biti to, kar so; drugače rečeno: tudi tisti, ki so jih v tem smislu vzgojili. V resnici so »vindišarji« za znaten del Nemcev ljudje druge vrste. Še dobro se spominjam, ko sem imel v času nacizma kot edini svojega razreda zapisano v katalogu v rubriki o jeziku: **Umgangssprache: slowenisch**, ker je pač bila naša družina res narodno zavedna; zato smo bili tudi izseljeni. Ostalim je zapisal nadučitelj v katalog **Umgangssprache: windisch**. Pa smo bili vsi z iste vasi in smo govorili isti jezik, katerega v odmoru nisimo smeli uporabljati, ker je nas nadučitelj zaradi naše govorice, ki jo Šribarjevi somišljeniki tudi radi imenujejo »Kara-wankenfranzösische«, kaznoval. Vse nas je pa imel nadučitelj za manjvredne, kar se je izkazalo tudi v tem, da smo skoraj vsi zaradi uporabe naše domače govorice v šoli dobili slabe ređe (Zweier) v vedenju.

»Šribar« se tudi sklicuje na profesorja Kranzmayerja. O Kranzmayerju pa je treba reči, da je njegova stroka germanistika.

Naj ostane pri svojem kopitu! Samo nekaj primerov: na strani 53 svoje knjige krajevnih imen (1. del) sprejema Braumüllerjevo razlago, da je Goselna ves »Gotendorf«. Če so že vsi narodi kot v Babelu zastopani, zakaj ne bi bili še Gotje? Nadalje proč je postavil Žide, ki so bivali v Zadolah pri Borovljah. Da je koren v tej besedi »dol« = »spodaj v dolini, bi pa že moral »pogruhtati«! Gosp. Šribar razlaga, da je Sinča ves nastala iz nemškega »Kindsdorf«. To je neverjetno. Nasprotno je res, namreč, da je »Kühnsdorf« nastala iz »Sinče ves«. Čisto novo je, da so Apače po »vindišarsko« imenujejo »Vavpoče«, po sežu zgodnjerednjaveškega nemškega valpta (Waltbote). Apače so kvečjemu »Hapače«; gosp. Kranzmayer pa jih v slovenskem narečju imenuje Apatiče; no, to pač kaže, da sta oba svojevrstna »strokovnjaka«. Kraj se je imenoval »na Višah-Weisach«, kar je »na višini« — preden je prišel pod samostan v St. Pavlu. Če človek malo lista v 2. delu krajevnih imen prof. Kranzmayerja, potem zgubi vsako spoštovanje pred takim znanstvenikom, ki na strani 149 n. pr. piše, da »moderna slovenščina nima adjektiva »mal« in se je ta beseda ohranila samo še v »krajevnih imenih«. Tu se pa res vse neha!

Pri Kranzmayerju je vedno tako, da so Slovenci bili tisti, ki so krajevna imena predstavljali ali konstruirali: Aichberg (Ladung), slov. Dobje, je po K. slovensko konstruirano; Aichdorf — Dobja vas pri Prevaljah je po K. točna prestava iz nemščine. Pri Orliči vesi je isto. Pri Friedlach piše, da je slov. Vredlje čisto zgrešeno. Plaznica pri Reberci pa je po K. nastala od blažen = verrückt! O plazovih seveda nič ne ve! Fröhlich (Ottmanach) razlaga kot Veselje (v slovenskem narečju) in pravi, da je to »bei den Fröhlichen«. O selu nič ne ve; ime pravi: v selu, torej naselje — gremo »v sel(j)«! Ne pa v »veselje«! Na isto stopnjo spada »čpseva župa«, iz katere je K. točno slišal slovensko - nemško simbiozo »čisauer«! Gospa Sveta je Maria Saal. To je Marija na selu, Rožansko narečje izreče besedo z vokalom a: »na salo«. Saj poje narodna pesem:

Ni uštnješa kraja
ko v Sali söle,
lo sunč'ce sölje
pa dižej nča hre.

Povsod sem že hodov,
le v Sali še kar,
vse dečle sem ljubov,
le Salanče še kar.

Gosp. Kranzmayer sam zelo rad konstruiral; iz Gracarice pri Škocijanu naredi — čisto novo! — Graizschitz, iz Doline pri Pokrčah kar »Maria im Walde« itd. Gaysberg pri Dravogradu — slovensko Kozji hrib: tu vpraša, ali je to ime konstruirano! Tanzenberg pa ni gora malega Tanzo, temveč gora s plešo — Plešivec — ki so jo Nemci napačno predstavili. In še več takih primerov bi lahko navedli. Pri obeh, tako pri Kranzmayerju kot pri »Šribarju«, gre za poskuse napraviti Južno Koroško pretežno nemško, gre torej za izrazito politični cilj.

1. f.

Velika noč pri nas doma

Že je svitela velikonočna zarja. Svitala je, ni še sijala. Bil je namreč veliki četrtek. V pričakovanju praznikov je v duši vstajalo nekaj svetega, kakor tiha radost in uteha strežnice ob bolniški postelji, ko spozna, da se je dragemu bolniku iz smrtonovarnega stanja obrnilo na bolje.

Veliki teden nas živo poveže s trpečim Kristusom. Zato z radostjo pričakujemo Veliko noči, praznika vstajenja.

V domačo hišo pride v goste »velika svečanost«. Vzhodni bratje Slovani Veliko noč tako globoko občutijo, da se verniki med sabo do solz ginjeni s »poljubom pozdravljajo« »Kristus je vstal« in odgovore na pozdrav: »Kristus je res vstal«!

Tudi za slovensko dušo je Velika noč praznik zarje, moči in velike radosti; rečem, bila in bo. O tem nam priča častiljiva velikonočna zgodba v družini.

Družina v skromni kmečki hiši se je slovesno pripravljala za Veliko noč. Bilo je veliko dela v hiši in izven hiše. Veselo, trepetajoče pričakovanje je spremljalo dejanje in nehanje v dnevnih priprav. Očka je postavil na določeno mesto hloh in bruno, lopato in motiko, zavrval brazde kolesnic na potu, zavrval vse kupe krog hiše in odpravil šaro. Mamica je vzela gnjat in klobase iz kašče, pripravila moko in drugo za pogačo in potico, gredoč ob delu pa že v mislih sestavljala jedilnik za praznični obed. Odrejala je delo dekljem: Rezka, pojdi v gredo po hren; Marjetka, poberi jajčka po gnezidih itd. Še k šivilji je bilo treba hiteti, da bodo dekleta za Veliko noč primerno »štimana«; saj, če se narava odeva v praznično obleko — zelenje in cvetje — zakaj ne bi se mlado dekle obleklo lepo dostojno za veliki praznik?

Do velikega četrta mora biti v hiši vse nared! je rekla mamica. Ob večerih tedna se posvetimo velikonočni liturgiji.

In tako je tudi bilo. Mladina je šla k fari, da opravi pobožnost z obredi velikega tedna in počasti Božji grob. V noči velikega četrta in petka so brali pasijon iz sto let stare evangeljske knjige. Na veliki petek v zgodnjem jutru je šel vsak s tihimi koraki pod milo nebo, da pred sončnim vzhodom počasti s poljubom zemljo, ker je bil v njo zasajen križ s trpečim Zveličarjem. Sledilo je sedemkrat »češčena Marija«, v počestvenje njenih sedmerih žalosti, in druge molitvice božjemu trpljenju. Nato pa so šli brez zajtrka na delo.

Zdaj pa je zadonela pesem dela:

Veseli čas prihaja,
ko ma'nca zgodaj vstaja,
ma vel'k' skrb in vel'k' trpi,
pogačo v pieč m'ši.

No, saj spada to tudi k praznikom. In šunka, ki se kuha za žegen, kako slastno diši, tembolj ker je še post. Podkurili so s presnecem, ki je Foltej tekkel z njim trikrat okoli hiše, da bo dovolj žegna.

Mala Veronika ima ta dan težave. Zob, ki se maje in tiči v dlesni le še z nitko mesne tkanine, jo hudo boli in mamica ji hoče pomagati s tem, da ji zobek odtrga, da ga miškam vrže, češ da bo zrasel drugi,

boljši zob. In ko materi to, po vijugastih ovinkih uspe, se Veronika spusti v obupen jok: »O, moj zob, moj zob!« Kmalu pa se potolaži. Povohljala je z noskom, pa veselo rekla: »Eh, bo pa ta novi zob jedel dobre reči na Veliko noč.« Veronika je pri tem že mislila na žegen in šarkelj in na pisanke, ki sta jih Rezka in Marjetka barvali z rdečo, plavo in rujno barvo in jih pazljivo polagali v slamnico. Ob treh so vsi sklonili glave, sklenili roke k molitvi: »Molimo Te Kristus in...«

Foltej, napravi križe iz žeganega lesa (presnica) ze njive in travnike« so ukazali oče in naštehi njive: »Primužova, Dolga, Šrob, Pri cesti, Blečej, Kratka« — in travnike: »Vogle, Veliki, Pašni, Noga, Gladina, Breg, Frnača.« Torej Foltej, koliko križev? — In Foltej dela križe, misli, kako bo prvi z žeganim ognjem doma, pri sedu in pri teti zakuril velikonočni ogenj na njivi in na ognjišču. Zato dobi tri pisanke, da bo za »sekanje in roljanje«.

V jutru na krstnico se je zarja pomaknila še više. Oče in otroci so šli na breg, da pripravijo velikonočni kres. Na njivah so stale piramide iz sončničnih stebel, da jih zažgejo zvečer na velikonoč. jutro. Takrat so ob 8. uri odvezali zvonove. Dekleta so hitela k potočku, ki je ob zvonjenju poln čudovite moči za zdravje in lepo polt. Marsikatera bolezen glave je bila tako odpravljena.

Mama so nato pripravljali košaro z jedili, da jo Lenica ponese v cerkev k žegnu. »Hamzej, ne vozi prehitro, da se ne ponovi tisto s košaro kot lani; saj veš, kaka reč je bila na cesti, ko se je voz zadel ob plot, ker si hotel biti prvi doma. Pamet rabil«.

Zazvonilo je k žegnu. Zapokali so topiči. Mati so bili v skrbah za Tvežja, da bi ga kaj ne oprasnilo pri nabijanju možnarja, kar se večkrat zgodi, ker fantje so večkrat predrzni in nepredvidni. Oče pa so tolažili: »Saj sem fanta dobro poučil, kako naj bo previden. Brez skrbi, mati!«

Dekleta so popoldne nabirale vijolice in zvončke za družinsko mizo. Ljudstvo pa je hitelo tudi v faro k Bogcu v grobu.

Zvečer so zagoreli kresovi. Po hribih so goreli ognji, kot bi obesil žareče bisere na oprsje materi zemlji. Topiči so se oglašali med pesem zvonov, med petje in molitev vernikov v procesijah na podružnicah. Velika noč se je bližala iz skrivnostne tišine velikega tedna. Nad Golgota je zasiljala zarja velikonočnega jutra. Učenik je stopil iz groba naše temé in šel je preko naših polj in travnikov. Videl je, kam bodo zasajali križce in škropili z blagoslovljeno vodo. Blagoslavljal je brazde in njive in naše hiše ter milo pozdravljal Janeze, Petre, Tomaže, Marije in Magdalene; še Judeže je sočutno pogledal.

Šli smo z bandero, križem in Najsvetejšim skozi mesto. In peli smo, ko smo šli soncu naproti: »Kristus je vstal«. Vstal je tudi v naših srcih.

Družinski obed je bil bogat. Veronikin zobek je bil še ves mehak in slaboten — a Veroniko to ni motilo pri veselju. Na mizi je bila tudi kartica s sliko cerkvice, velikonočno voščilo. Naša najmlajša, Marči jo je radovedno ogledovala. Spomnila se je besed iz evangeljske knjige, ki jih je ujela pri branju v predprazniških in živalno vprašala, kaj je s prstkom cerkvico na karti: »Mama, ali je to Pliberk ali Jeruzalem?«

Ne vem, kdo je mali deklci odgovoril. O, bil je Jeruzalem in Pliberk obenem, saj velikonočni prazniki vodijo procesijo ljudstev, rodov in narodov po križevem potu preko Kalvarije v velikonočno zarjo.

Ko je družini in svetu sveti Oče podelil svoj blagoslov in so velikim in malim mati razdelili pisanke, smo se zbrali na zeleni trati in postavili rolko. Zbrala se je mladež cele vasi in igrali so: rolkali, tulčkali in sekali, pa še zapeli vmes:

Čujte pičke žvgoleti
pomladanske pesmice.
Tud' mi hočemo zapeti
inoj radovati se.
Ker ta naš današnji dan
Vel'ka noč je imen'van.
Aleluja!

Milka Hartman

Nikodemovo velikonočno jutro

(Nadaljevanje s 7. strani)

Ves zmeden sem zmigal z rameni. »Ne vem,« sem rekel. »Kako naj to vem? Vse to zveni kakor pravljica. Žene pripovedujejo, da se je zemlja tresla, četudi nihče tega v mestu ni opazil. Blisk trešči z jasne neba! Človek, ali pa tudi bitje, ki ni človek, se prikaže v sončnih oblakih. Deset rimskih vojakov zbeži v groznem strahu. Žene pravijo, da so ga slišale in da so videle prazen grob. Ne, pri vsem tem nekaj ni v redu. Toda pustimo vse te zgodbe, v katere ne verujem. Eno pa je gotovo: Mrlič je iz groba izginil. To je moč na različne načine razlagati. Prva rešitev bi bila: Kajfa je hotel oskruniti mrliča. Pustil ga je odnesti iz groba in ga vreči v skupno grobišče. V ta namen je podkupil vojake, da so hlinili strahopetnost in beg.«

»Ta razlaga nima smisla,« me je prekinil Jožef. »Ne Kajfež ne Ana bi se ne upala kaj takega storiti. Pilat nama je vendar mrtvo truplo podaril in dovolil, da ga pokopljemo. Pa vzemimo, da bi bili kaj takega naredili, da se ne bi moglo dognati, kdo je mrliča ukradel. Zakaj sta potem čakala do drugega dneva? Zvečer bi se naj straža umaknila. Medtem je bil grob po odredbi velikega zbora zapečaten. Grob ni bil križ, katerega nihče ni stražil, radi česar so ga pustili iztrgati in nekam izginiti. Bilo bi

vendar mnogo lažje, če bi bili mrliča ukradel, ko je bil še v najinih rokah.«

»Imaš prav,« sem mu odgovoril. »Toda so pa mrliča odnesli njegovi učenci.«

»Nikodem, ti govoriš zgolj nesmisel. Učenci? Ti?« Namignil je z glavo na Janeza. »Glej vendar, kako so zmedeni! Koliko poguma je moral ta fant zbrati, da je pri belem dnevu pomolil nos iz svojega brloga. In ti jih osumiš, da bi imeli pogum, napasti rimske vojake! Smešno, moj dragi. Toda če oni ne, kdo tedaj? Ali je imel morda poleg naje še enega prijatelja, ki bi se bil upal kaj takega podvzeti?«

»Ne, toda morda pa je bil le Pilat sam?« sem si drznil pripomniti, četudi svoji lastni besedi nisem verjel. »Reklo se mi je, da se je njegova žena zelo zanimala za Mojstra?«

Udaril je z roko, ves razkačen, na kolen. »Ti me hočeš spraviti na smeh, kaj?« je zaklical. »Ali si moreš predstaviti nimskega deželne glavarja, ki bi ukradel svojim lastnim vojakom mrtvo truplo človeka, ki ga je dva dni poprej obsodil na smrt? Toliko pa sedaj že poznam Pilata. On bo pustil svoje stražnike preteptati, ker so pred očmi celega Jeruzalema zbežali kakor črda jagnjet. Lahko si mislim, kaj se sedaj tam godi. Ne, ne! Pilata moraš izločiti iz te igre.«

»Kaj pa potem?« Jožef je sedel nepremično in pogledoval sem in tja.

»In kaj, če bi bil res vstal od mrtvih?« je spregovoril počasi. Jaz sem mu odgovoril s vprašanjem: »Ali verjameš to?«

»Ne,« mi je priznal. »Jaz sem človek, ki vzame za resnico samo to, kar je moč meriti, tehtati in z rokami otipati. Že to mi je bilo težko, da sem veroval v vstajenje Lazarja. Toda, kaj mi je preostalo — končno sem ga sam videl sprehajati se po mestu. Če pa kdo vstane od mrtvih in potem izgine, tega pa ne verjemem! Na drugi strani pa ti ne morem obrazložiti vse to, kar se je zgodilo. Zato te vprašam: In če je vstal? Ali je vstajenje mogoče?«

»On je rekel, da bo vstal od mrtvih!« je zaklical Janoz. »Večkrat je to rekel, sedaj se tega spet spomnim.«

»Kaj praviš ti k temu?« se je obrnil Jožef k meni.

»Kot fanizej verujem seveda v vstajenje. Toda mislim, da se bo to zgodilo kdaj pozneje, v času, ko se bodo uresničile spremembe, ki nam to vero omogočajo. Verujem v vstajenje, toda ne v tem svetu, ki nas obdaja.«

»Načelno torej,« je zmignil z rameni, »sva si potemtakem istih misli.« In vnuješ ti v to?« je vprašal Janeza.

Dekliško-nežni obraz učenecv je zardel. Vedel sem vnaprej za njegov odgovor. On je veroval.

»Da, rabbi! On je vstal od mrtvih!«

BRALCEM »NAŠEGA TEDNIKA« V INOZEMSTVU!

Sporočamo, da znaša naročnina našega lista za celo leto v posameznih državah:

USA in Kanada 6 dolarjev, Nemčija 20 DM, Francija 22 NF, Italija 2500 Lit, Belgija 250 brf, Nizozemska 20 hfl, Svica 20 šfr, Švedska 25 škr. Druge države: vrednost 6 USA dol.

Rusija in Rusi pred 500 leti

V minulih stoletjih, ko še ni bilo naglih prometnih zvez, ne cest, železnic, brzjava, še manj pa letal in radia, so novice in potniki rabili mnogo časa, da pridejo iz kraja v kraj. Takrat je bila širna Rusija delca z devetimi pečati zapečatena skrivnost in zapadno Evropo. Zato ni čuda, da je zbudila veliko zanimanje knjiga o Rusiji, ki jo je bil leta 1549 v latinskem jeziku obelodanil eden naslovitejših diplomatov svojega časa, ravnatelj avstrijskega računskega dvora Žiga baron Herberstein. To tembolj, ker se je Herberstein, ki je v službi svojega gospodarja, avstrijskega cesarja Maksimilijana I., prepotoval skoroda vso Evropo, se večkrat in za dalj časa mudil tudi v Moskvi kot cesarski poslanik. Herberstein je bil človek, ki je zelo rad raziskoval zgodovinsko gradivo. Tako je v Moskvi poleg svojih diplomatskih poslov preučeval izvirne letopise ter se osebno na licu mesta prepiral o dejanskih razmerah. Zaradi svoje izvirnosti ter resnicoljubnosti je knjiga zbudila veliko zanimanje, tako da so jo morali večkrat ponatisniti. Bila je tudi prevedena v druge jezike.

Herberstein večkrat naglašja, da je do svojega globokega in temeljitega poznavanja Rusije mogel priti samo s pomočjo znanja slovenskega jezika. Slovenščine pa se ni naučil v šoli, temveč kot samouk. Za nas bo pa tudi danes zanimivo. Herbersteinovo »pričevanje«, da Nemci niso imenovali takrat »Vindiše« samo koroške Slovence, temveč Slované sploh.

Pa za uvod nekaj o življenju tega moža. Baron Žiga Herberstein se je rodil na vipavskem gradu dne 23. avgusta 1486. Njegov oče je bil v cesarski službi, mati Barbara pa je bila iz rodu predjamskih gospodov, kot poroča v lastnem življenjepisu, ki ga je bil spisal na stara leta. Čeprav je bil iz bogate plemiške rodovine, pa se zaradi svojega žlahtnega rodu in bogastva ni prevzel. Pripoveduje celo s ponosom, da so njegovi davni predniki bili kmetje in nadaljuje: »Zakaj, če bi bil kmet, še moj oče ali celo jaz sam, bi me ne bilo sram in bi imel prav toliko časti, kot je imam sedaj«. Prava čast je namreč v znanju in svoje razglabljanje podkrepljuje s primeri iz rimske, judovske in češke zgodovine ter navaja zlasti prvega češkega kneza Přemislja, ki so ga bili povzdignili na kneževski prestol izza pluga, ki da mu je celo služil za mizo pri jedi. Z izbranimi besedami slavi kmečki stan in ročno delo, ter zaključuje svoje razmišljanje z besedo, da delo utrjuje telo in krepi duha, medtem ko sta lenoba in brezdelje začetek spačenosti in vseh pregreh. O premoženjskem stanu svojih prednikov pa pripoveduje šaljivo anekdoto: »Od svojih staršev sem zvedel, da je baje bilo nekoč sedem viteзов Herbersteinov, ki so imeli vsi skupaj ene hlače, in deset Herbersteinovih hčera se je poročilo druga za drugo v istem krilu.«

Solo je obiskoval v domačem kraju. Pridno se je učil, poleg tega si pa je v prostem času prizadeval, da se nauči slovenščine, zaradi česa so ga plemiči sovrstniki zmerjali z raznimi zbadljivkami, kot »slave« in »kodrotze«, česar jim blagi mož še v poznih starostih ni mogel pozabiti. Zraven pa pripominja, da mu je vprav slovenščina »veliko koristila v življenju, zlasti pri potovanju v Rusijo«. Šole je nadaljeval pri svojem sorodniku, proštu Viljemu Weltzerju, stolnemu proštu v Krki na Koroškem, ki je imel šolo za mlade plemiče. Nato pa je odšel na Dunaj, kjer je študiral na univerzi. V treh letih je dosegel čast bakalavreata. Zaradi njegove marljivosti so ga tudi na Dunaju sošolci zbadali z raznimi priimki, kot doktor, pisar in osel (v latinskem izvirniku »vossu«) slednje zato, ker so vedeli, da se še naprej bavi tudi s slovenščino. Takrat je svojemu učitelju Georgu Ratzenbergerju obljubil, da ne bo izgubil niti enega dneva, da ne bi vsaj eno uro bral. To obljubo je tudi vse življenje vestno spolnjeval.

Sprva se je posvetil vojaškemu stanu, kjer je kmalu dosegel visoke časti in kot poveljnik lepe zmage. Leta 1513 je poveljeval štajerski konjenici in ujel benečanskega vrhovnega poveljnika Giovannijsa Vittorija. Zato ga je cesar poklical na Dunaj in ga imenoval v dvorni svet. Sedaj se je začela njegova diplomatska kariera. Cesar mu je zaupal važne zaupne naloge pri tujih vladarjih in tako ga je ta služba med drugim povedla tudi v Rusijo. Svoje doživljanje in opažanja je Žiga Herberstein opisal v že omenjeni knjigi o Rusiji, ki nosi naslov »Moskovski zapiski«.

O imenu in izvoru Rusije in Rusov

Slovenski prevod te knjige je preskrbel pred desetimi leti L. Golia. Čeprav je po nastanku »Moskovskih zapiskov« — tako se glasi naslov knjige — preteklo že 412 let, je njena vsebina še vedno zanimiva, zato jo hočemo v izvečjih posredovati še našim bralcem.

»Mnogo je mnenj, od kod je Rusija dobila ime. Nekateri pravijo, da ga je dobila po Rusu, bratu ali vnuku poljskega

kneza Leha, ki je bil takrat tudi ruski knez. Drugi mislijo, da po prastarem mestu Rusov, ki je ležalo blizu Velikega Novgoroda. Nekateri pa menijo, da ga ima po temnejši polti naroda, ki tam prebiva...

Vsa ta tolmačenja zavračajo Moskovčani, trdeč, da se je v starih časih vsa ta dežela imenovala Roseja po ljudstvu, ki je bilo tod razkropljeno ali razsejano. Beseda Roseja ima namreč v ruščini ta pomen. — A naj je dobila Rusija svoje ime kjer koli, gotovo je, da vsi ti narodi uporabljajo slovanski jezik, imajo obred in krščansko vero po grškem načinu.

Slovanski jezik, ki ga sedaj popačeno imenujejo slavovski, je izredno razširjen. Govorijo ga Dalmatinci, Bosnjaki, Hrvati, Istrani vzdolž jadranske obale do Furlanije, Karni, ki jim Benečani pravijo Kranjci, nadalje Kranjci, Korošci ob reki Dravi, Štajerci ob Muri navzdol do Donave, Nato Mizijci, Srbi, Bolgari in drugi, ki prebivajo tja do Carigrada. Poleg teh tudi Čehi, Lužičani, Slezijci, Moravci in prebivalci ob bregovih reke Vaga in druga

Post nekdanj v Rusiji

V štiridesetdnevem postu se postijo polnih sedem tednov. V prvem tednu še uživajo mlečne jedi, na primer sirček, ki ga imenujejo sirna, v naslednjih tednih pa se (razen popotnikov) vzdrže tudi rib. Nekateri jedo le ob nedeljah in sobotah, v ostalih dneh pa nič. Drugi spet samo ob nedeljah, torkih, četrtek in sobotah, druge dni pa nič. Mnogi se zadovoljijo po ponedeljkih, sredah in petkih samo s suhim kruhom in vodo. Drugih postov preko leta pa ne drže tako strogo. Postijo se v binkoštni osmini, ko praznujejo vse svete, in se postijo tja do praznika svetega Petra in Pavla ter ga imenujejo Petrov post. Nato imajo od prvega avgusta do Marijinega Vnebovzeta post svetice Device. V adventu se postijo šest tednov in ga imenujejo Filipov post, ker se advent po njihovem koledarju začne z godom svetega Filipa. Ako pride praznik svetega Petra in Pavla ali Vnebovzeta ravno na sredo ali petek, tedaj tudi na ta dan ne jedo mesa. Nobenega svetnika ne časte s postom na

ljudstva v ogrskem kraljestvu. Nadalje Poljaki in Rusi, ki vladajo na obširnem področju, in peterogorski Čerkezi tja do Črnega morja. Končno ga rabijo v severni Nemčiji ob Labi ostanki Vandalov. Vsi ti se imajo za Slované. Nemci pa vse, ki govorijo slovanski jezik, kličejo z imenom, izpeljanim iz besede Vandal, in sicer za Vende, Vinde ali Vindiše.

O izvoru ljudstva ni znano nič razen tega, kar je zapisano v spodaj objavljenih letopisih. Ta slovanski narod izvira iz Jafetovega rodu in je nekaj bival v deželah ob Donavi in se je imenoval Noričani. Pozneje se je razkropil in razpršil po raznih deželah ter privzel ime po krajih, kot Moravci po reki Moravi; Korotanci, ki so prebivali ob Donavi — Poljanci tisti, ki so prebivali po gozdovih, Drevljani. To pišejo njihovi letopisi.

bedenji dan razen Obglavljenja svetega Jazneza, ki ga praznujejo vsako leto 29. avgusta. Če pride praznik, na primer Marijino Oznanjenje, na štiridesetdnevni post, jedo tudi ribe.

Za menihe veljajo mnogo strožji in težji posti. V postu se morajo zadovoljiti s kvasom, to je: okisanom pijačo, ali z vodo, pomešano s kvasom. Duhovniki ne smejo v tem času piti niti medice niti piva. Ti zakoni pa sedaj izgubljajo svojo strogost in jih večkrat kršijo. Izven posta jedo meso ob sobotah, ob sredah pa ne.

Glavna naloga menihov je, da spreobrnejo vse ljudi k svoji veri. Menihi puščavniki so spreobrnili h Kristusu veri velik del nekdanjih poganov, ker so pri njih dolgo in na široko sejali božjo besedo. Odhajajo v razne severne in vzhodne pokrajine, kamor gredo ne glede na napore, lakoto in smrtno nevarnost, ne pričakujejo udobnosti in je tudi ne žele. Teže samo za tem, da delajo na ljubo Bogu in odtr-

rica Kleopatru. Na dan prvega aprila naj bi ga bila povabila ribariti in s pomočjo podkupljenega potapljalca dosegla, da je njen ljubimec potegnil iz vode veliko, toda nasoljeno in ne prav lepo dišečo ribo.

Spet tretji postavljajo začetek prvega aprila v dobo francoskega kralja Ludovika XIII, kateremu je prav ta dan na neverjaten način ušel iz zapora neki knez iz Lotaringije. Zlezel je skozi debelo omrežje na oknih grajske ječe, skočil dvajset metrov globoko v reko Meurthe, jo preplaval in se rešil, česar pa kralj ni verjel.

Posebno veselje imajo s prvim aprilom v Italiji, kjer to izročilo baje izvira od cesarja Domicijana ali pa vsaj iz 14. stoletja, ko je v Firenci uganjal najrazličnejše burke pisatelj Boccaccio.

Ta je nekoč prvi dan sedanjega meseca dal oznaniti po mestu, da bodo na trgu tem in tem prodajali ribe skoraj zastoj. Meščani so seveda v množicah navalili tja, toda videli so ribe samo naslikane po zidovih...

Za najbolj potegavsko mesto v Italiji velja Verona, kjer si veseljaki skoraj vsako leto izmislijo kaj posebnega. Tako se je leta 1951 prvega aprila vse mesto zbralo okoli starodavne rimske arene, v kateri prirejajo poleti opere, ker se je navsezgodaj bliskovito raznesel glas, da ta veličastni kamniti starorimski spomenik gori.

Iz arene se je res dvigal gost, črn dim, ki so ga pa povzročili umetno. Toda navzlic temu so na kraj »požara« prihiteli gasilci z vsem moštvom in orodjem, da bi rešili največjo mestno zanimivost uničenja. Odnehali so šele, ko se je vrh ozidja prikazal

Sigismund baron Herberstein v ruskem kožuhu okoli leta 1520

gajo od zmot duše, ki so v zablodi, potrjujejo Kristusov nauk tudi s smrtjo, in jih vabijo na pravo pot ter jih poskušajo pridobiti za Kristusa.

V Moskvi je znameniti samostan svete Trojice, ki je dvanajst nemških milj od mesta proti vzhodu. Tam je pokopan sveti Sergej in pravijo, da je storil mnogo čudežev. Številni pogani in kristjani ga tam časte z neverjetno pobožnostjo. Često ga obišče tudi knez in vsako leto se na določeni dan zbere ljudstvo, kateremu nudi vso prehrano samostanska gostoljubnost. Pripovedujejo, da imajo tam bakren lonec, v katerem kuhajo jedi, največkrat zelje. Naj pride malo ali veliko romarjev, vedno ostane toliko jedi, da se lahko nasiti samostanska družina, ki ji nikdar nič ne manjka, niti nima ničesar v izbilihju.

velikanski lepak, na katerem je bila naslikana prav tako velikanska riba...

Leta 1953 bi bilo v Veroni skoraj prišlo do majhne vstaje, ker so se prvega aprila zjutraj po vseh voglih prikazali lepaki, s katerimi župan naznanja, da je dal s takojšnjo veljavnostjo odpraviti stoletni sadni in zelenjavni trg ter na njem urediti avtobusno postajo. Mestno hišo so vse dopoldne oblegala odposlanstva razburjenih in grozečih branjevcev, ki jim je bilo težko pojasniti, da gre le za aprilsko šalo...

Kruto aprilsko šalo so Verončani zaigrali leta 1954 Vicenzi, mestu, s katerim je Verona v večnem nasprotju in tekmi. Navsezgodaj je vozil po ulicah v središču Vicenza velik tovorni avtomobil, ki je raztrosil tri tisoč mačjih kož.

Druga skupina je hkrati na trgu Dei Signori postavila velikanskega mačka iz lepenke. Na vratu je imel obešeno opečateno listino, ki je oznanjala, da gre pri vsem skupaj za prvi april, ki ga je sosedom pripravila Verona. Verončani namreč prebivalce Vicenze smešijo tudi s podlim sumičenjem, da naj bi bili ljubitelji mačjega mesa.

Spet drugič je skupina veronskih veseljakov pod vodstvom slikarja Albertinija prišla jest in pit v vicenško restavracijo v Castelli di Montebello, kjer po trditvah starega izročila hranijo kot veliko zanimivost posteljo Romeove Julije. Medtem ko so eni motili lastnika z veselimi pripovedmi, so drugi na tistem razdrli posteljo ter njo in vso opravo iz Julijine sobe odpeljali v Verono. Vrnili so jo po več mesecih.

(Dalje na 10. str.)

Prvi april — praznik šale

Prvi april, praznik potegavščin, ko je treba skrajno previdno sprejemati vsako sporočilo po telefonu, vsako pismo, vsako ustno novico in naročilo, pa se nam pri vsej skrbnosti le težko posreči, da ne bi res prav nikomur nasedli! Od kdaj se svet današnji dan zabava tako, prav za prav ni znano. Vsekakor pa zelo dolgo.

Nekateri zgodovinarji trdijo, da je začetek aprilskih šal bil rimski cesar Domicijan v prvem stoletju po Kristusu. Domicijan naj bi bil nekoč prvega aprila nujno sklical senat na sejo, na katerih bodo razpravljali o zadevah, usodno važnih za rimski imperij. Ko so se državni očetje v vsej naglici šli in zaskrbljeno ugibali, kaj se je zgodilo, so se odprla vrata in štirje sužnji so prinesli na pladnju velikansko posteljo. Cesar je vprašal senatorje za svet, kako bi ribo kazalo najbolje in najokusneje pripraviti. Od tedaj baje v latinskih in nekaterih drugih deželah riba velja za simbol prvega aprila ter njegovih burkasti potegavščin, ki jih je polna starejša in novejša zgodovina.

Spet drugi viri trdijo, da naj bi bila prvič navlekla rimskega prvaka in Cezarjevega tekmeča Antonija egiptovska cesa-

Pri nas na Koroškem

BILČOVŠ

(Lepa igra — Obiski bolnikov)

V nedeljo 19. marca so naši igralci uprizorili lepo in težko igro »Za pravdo in srce«. Vsi igralci so svoje vloge dobro rešili in kar občudujemo jih, da se poleg vsega dela morejo toliko naučiti. Koliko naporov, koliko prikrajšanih noči! To so velike žrtve!

Igrali so popoldne in zvečer. Škoda, da je bilo vreme tako slabo, kajti tisti, ki morajo hoditi peš, niso mogli priti, a kljub temu je bilo obkroženo še prav mnogo ljudi. Mnogi izražajo željo, da bi igro še enkrat ponovili. Dragi igralci! Hvala vam za te lepe ure kulturnega užitka! Pojdite še v sosednje kraje, kajti povsod vas bodo veselili. Ko ste že doprinesli toliko žrtve, potrudite se še malo.

Tudi farno življenje je še kar razveseljivo. Na to nedeljo so č. gospodje menjali in č. g. Kanauf so prišli k nam in so imeli mnogo opraviti.

Kar ganljivo je videti, ko se moški zberejo v tolikem številu k božjemu oltarju. Tudi naše žene so se duhovnih vaj udeležile v velikem številu.

V naši fari pa imamo tudi bolnike. Še pri teh se moramo malo pomuditi. Kako mora biti vsakemu hudo, ko nam tako lepo toplo sijanje sonca in nas vabi v prebujajočo se pomladno naravo, bolniki pa so priklenjeni na posteljo!

V Želučah je Ana Martič, ki že dolgih 14 let ni zapustila postelje in si nič ne more sama pomagati. Potem je Rupičeva Neža, ki se še malo giblje, vendar je tako slaba, da že komaj diha v njej življenje. Pa tudi Trezi Schönlieb je že več kot eno leto na postelji, dolgo je bila v bolnici, a zdravniki ji niso mogli pomagati. Po težki operaciji se je vrnila na svoj lepi sončni dom.

Poglejmo še malo k naši dobri Pomočevi mami, ki so jo v začetku leta obiskale tako težke preizkušnje. Kako hudo ranjeno je bilo njeno srce ob izgubi pridnega in dobrega moža! Vsi z mano sočustvujemo, vendar njene velike bolečine nikoli ne bomo mogli prav doumeti. Hvala Bogu, da se ji je zdravstveno stanje že precej zboljšalo. Že pridejo v cerkev in tudi za družino in dom so danes mama velika opora. Kako junaško, kako Bogu vdano prenašajo ta težki križ, ki jim je bil naložen. Pa draga mama: križ — naše breme, križ — naše upanje! Ati pa uživajo veselo Veliko noč pri Bogu! — Nani Stih, naša farovška kuharica, pa je na domu pri Birtiču in čaka, kdaj jo bo Bog poklical iz te solzne doline. Tudi Tišlarjeva mama so že dolga leta bolni, želimo jim, da bi za Veliko noč že mogli posteljo zapustiti.

Pa še Marinkovo mamico malo obiščimo! Tudi ona je že dolga leta na postelji in

sama pravi: »Koža še drži moje kosti skupaj.«

Vam vsem, naše trpeče faranke, želimo veselo Veliko noč, polno božjega blagoslova, milosti in tolažbe, ter pravo vdanost v božjo voljo. Pa tudi vsem tistim, ki bolnikom strežejo, daj ljubi Bog moči in potrpežljivosti, da jim bodo mogli s pravo ljubeznijo streči in lajšati ure bridkega trpljenja.

Ob koncu pa želimo vsem v Rožu, Podjuni in ob Žilji, da bi tudi naša trpeča srca dočkala slovesni dan vstajenja in veselo »Alelujo«!

MAČE

(† Kališnikov oče)

Na cvetno nedeljo smo pokopali v Svehah Kališnikovega očeta. Kakor je pokazala številna udeležba pri pogrebu, je bil rajni Kališnikov oče zelo priljubljen in poznan v okolici. Sveški cerkveni zbor je šel celo na precej oddaljeni dom, da mu je zapel tudi na domu v slovo žalostinko: »Spomladi vse se veseli...« — bil je zares krasen spomladanski dan in v igredno sonce je ogrevalo pogrebce — a rajni oče se je moral ločiti s tega sveta v tem lepem letnem času. Čeravno je dosegel že kar lepo starost, bi še rad preživel nekaj let.

Dolga leta je bil zvest cerkveni ključar in prav vestno je skrbel za šentrupeško cerkvico. Ganljivo je bilo, ko mu je zvonček šentrupeške cerkve klical zelo otožno v slovo: »Oj z bogom, dragi ti... moj zvesti...«. A kmalu se je spremenil žalosten glas v veselo, zmagoslavno zvonjenje: Kališnikov oče je šel k nebeškemu Očetu po

Iz našega dnevnika

Marija Skitek iz Kmetijsko-gospodinj-ske šole v St. Jakobu v Rožu piše:

Oskrbnica v kurjem kraljestvu

V zadnjem času so mi izročili oskrbo kokiši.

Imenitno zgradbo ima perjad naše kmetijsko-gospodinj-ske šole. Postavil jo je daroviti in zelo spretni vseznal Lojz, za čigar delo se poteguje mnogo gospodarjev.

Naša kurnica spominja po zunanosti na indijsko pagodo ali na starogrško svetišče. Zidovje sestavljajo stebri, ki se nekako vraščajo drug v drugega.

Notranjščina ima vežo, kjer skrito čepi kakakokoš. Iz veže prideš v prostorno kurjo hišo. Tu se kure sprehajajo po mili volji. Tu tudi nesejo v posebnih gnezdihi, ki se v stenah nadstropno vrste v višino.

Na vzhodni strani kurnice je koridor s stekleno streho in z modernimi izhodi in prehodi v kurjo hišo in na prosto.

Tu so piščanci in mlade jarčice, ki med kokošmi niso preveč domače. En oddelek je za japonske race.

Upravičeno imenujem kurnico kurje kraljestvo, ker ima še ograjen prostoren sadovnjak za daljši sprehod svojih prebivalcev.

Kako oskrbujem pernate kraljice?

Zgodaj zjutraj jim nesem tople vode, kuhanega, pretlačenega krompirja, pomešanega z umetnim krmilom, in drobno

Izredno lepo blago za pomladanske obleke

dobite v zelo modernih eksportnih vzorcih,

katere ima v Celovcu naprodaj edinole

znana domača tvrdka

Textil Janesch

= DAS HAUS DER GUTEN QUALITÄT =
KLAGENFURT VÖLKERMARKTERPLATZ 1
TEL. 27-90

plačilo. In mi vsi smo ga spremljali le v »v presrečni sveti raj«. Saj je bil rajni vzoren katoličan. Vsako nedeljo — dokler je bil še pri zdravju — smo ga videli pri sveti maši. Za pranganje v St. Rupertu je cerkvico vzorno očistil in okinčal s cvetlicami. Skrbel je, da je vsako pranganje poteklo lepo.

Bil pa je tudi nadvse pošten, priden in miroljuben človek. Zato se mu ne bo treba bati božje sodbe. — Ob odpriem grobu so se mu domači g. župnik z lepimi besedami zahvalili za vse, kar je storil kot cerkveni ključar — ali kakor pravimo mi kot »cehmošter« — fari in posebno šentrupeški cerkvi dobrega. »Za vse to naj Vam bo Bog dober plačnik!« S pesmijo »Nad zvezdami« pa se je poslovil cerkveni zbor od rajnega Kališnikovega očeta. Žalujemo svojcem pa izražamo naše iskreno sožalje.

Mladina piše:

Oj hišica očetova...!

Moja domača hiša stoji v prijazni vasi v Gonovecah in dolini, ki ji je ime Podjuna. Ob eni strani je obdana z griči ob drugi strani jo čuva visoka Peca. Lepo je na deželi, posebno pa še, če imaš očetovo hišo.

Naša hiša je srednji kmečki dom v sredini vasi. Krasi jo lep vrt, mimo hiše se šumljaje preliva bistra voda Bistrica. Nikoli bi ne mogla opisati, kako lepo je v nedeljskem jutru, ko zapoje zvon iz bližnje fare in nas vabi k božji službi. Z veselimi koraki in s smehljajem na ustih smo se podali v cerkev, kjer smo spremljali svete obrede s petjem. In mi bilo nič lepšega, kot kadar smo se vrnili z napolnjenim srcem milosti, kot verni otroci te zemlje domov.

Radi smo hodili z očetom in materjo na polje in z njima vriskali in prepevali in potem tudi pridno delali. Preljubljena domača, črna zemlja in dišeči gozdovi, nikoli vas ne bom mogla pozabiti ali celo zatajiti. Draga domača hiša, na katero me veže toliko spominov, na srečo mladih, brezskrbnih let. Ni lepšega na svetu, kot je hišica, v kateri mi je tekla zibelka, kjer me je mati klicala v naši ljubljani domači slovenski govorici in mi pela uspavanke. Hvaležna jim hočem ostati do smrti. Srečen človek, ki ima dom in starše.

K. V.

Odškodnine za izseljence

V sredo dne 23. marca je državni zbor na Dunaju sprejel 12. spremembo k zakonu o oskrbi žrtv političnega preganjanja. Novi zakon predvideva med drugim dodatno odškodnino tistim žrtvam političnega preganjanja po nacistih, t. j. bivšim zapornikom koncentracijskih taborišč in drugim pripornikom. Tem bo odškodnina povišana na dvojni znesek. Tistim pa, ki doslej še niso imeli priznanega uradnega potrdila, (Amtsbescheinigung), jim bo le-to priznano, obenem z vsemi ugodnostmi na socialnem področju.

Nadalje predvideva odškodnino tudi za nekatere druge skupine političnih preganjancev, ki doslej še niso bile deležne no-

bene odškodnine. V tem pogledu je predvidena odškodnina v znesku 350 šil. za vsak mesec omejitve svobode osebam, ki so bile po nacistih iz narodnostnih vzrokov preseljene v kraje izven sedanje Avstrije. Nadalje je predvidena enkratna odškodnina v znesku 6000 šil. tistim osebam, ki so zaradi preganjanja iz narodnostnih vzrokov, ali ker so bili preganjani njihovi starši, morali prekiniti svojo poklicno izobraževanje. V obe poslednji skupini spadajo tudi koroški Slovenci, ki so bili izseljeni.

Novi zakon je zopet en kasen, a vendar pomemben uspeh odločne borbe koroških Slovencev za naše pravice. O zakonu bomo ob priliki podrobneje poročali.

Za delo v trgovini in na kmetiji sprejemem, takoj zanesljivega delavca. Plača po dogovoru.

Johan Lomšek, Tihoja 2, pošta: Dobrla ves - Eberndorf

Prvi april...

(Nadaljevanje z 9. str.)

Se ena taka, ki so jo pa veronski šaljivci nakurili lastnim rojakom, je bilo naznani- lo, da je prišla v mesto posebna ameriška tehnična komisija, ki bo pokazala, kako bi bilo moč velikansko rimsko areno pokriti, da bi lahko v njej poleti dajali opere tudi v slabem vremenu.

Ni treba poudarjati, da je tudi tedaj bilo okoli arene na deset tisoče ljudi.

Znamenita je potegavščina, ki so jo leta 1814 pripravili Gioacchino Rossiniju v Milanu. Sloviti skladatelj je bil znan kot prijatelj lepih žensk. Dobil je odišavljeno sporočilo, da ga bo zvečer prvega aprila v gledališču Scali in sicer v loži številka 9 čakala žena francoskega poslanika, da bi mu razodela občudovanje in ljubezen.

Rossini je seveda šel v ložo že uro poprej in čakal, da je bil trd. Nazadnje mu je strežnik prinesel pisemce, da dama ne more priti, ker francoski poslanik — sploh nima žene.

Znani burkež je bil ameriški izumitelj

Edison. Ta je za neki prvi april razglasil po listih, da se mu je posrečilo izdelati tako imenovano »večno srajco«. Sestavljena da je iz 365 na moč tankih plasti iz posebne snovi. Vsak dan je treba eno srajco sneti kakor list s koledarja in jo dati prāt. Tako se človeku vse leto ni treba preobleči in ena srajca mu pravzaprav služi vse do smrti.

Dobro so potegnili uradniki v ameriškem zunanjem ministrstvu kolega, ki je bil sprejet v službo prvega aprila pred nekaj leti. Ko bi moral iti na uvodni pogovor k tedanjemu zunanjemu ministru, sedaj že pokojnemu Fosterju Dullesu, so ga prepričali, da je Dulles popolnoma gluhi in da je treba pri njem na ves glas kričati. Zunanji minister je mislil, da ima pred sabo norca. Seveda se je do onemoglosti smejal, ko so mu njegovi tajniki povedali, kako in kaj je.

Uradnik pa še več let ni vedel, da so ga navlekli, ter je vedno, kadar je srečal Dullesa, na ves glas zarjovel: »Dober dan, gospod minister!« Dulles pa se je vselej resno držal...

Velika izbira

raznih verskih knjig * posvetnih knjig in romanov * šolskih knjig * devocionalij kakor tudi vse vrste kipi in križi * stenske nabožne in druge slike (umetne in tiskane) * rožni venci * paramenti in cerkvena posoda * molitveniki

v knjigarni in papirnici

„CARINTHIA“
DRUŽBA SV. JOŽEFA

KLAGENFURT, Völkermarkter Ring 25

Obenem želimo vsem našim cenjenim odjemalcem in poslovnim prijateljem vselej velikonočne praznike.

Podružnice: KLAGENFURT, Sternallee (Hl.-Geist-Platz) 5 * WOLFSBERG v Labudski dolini * KOTSCHACH * ST. VEIT a. d. Glan

Adolf Christl razstavlja

Ob 70-letnem življenjskem jubileju slikarja prof. Adolfa Christla je bila minulo sredo v Umetniškem domu odprta kolektivna razstava tega koroškega umetnika, potomca celovške družine, ki pa je zagledal luč sveta na Reki ob Jadranu.

Razstava obsega nad 60 olj, ki zajemajo zadnjih 15 let umetnikovega ustvarjanja. Starejša dela, še pretežno v duhu predmetnostnega slikarstva, so razstavljeni v levih stranskih dvoranah, v sosednji dvorani pa je zbral dela, v katerih prevladuje zanimiva barvna tematika.

Eden izmed najpogostejših motivov je Vrbsko jezero in njegova okolica, življenjski milieu umetnika. V zadnji dobi ga pa prevsem zavzema problematika človeškega telesa.

V kletnih prostorih so razstavljeni risbe in grafike, ki dajejo nazoren vpogled stopnje nastajanja umetnin tega samosvojega in domisenega umetnika.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

NEDELJA, 9. 4.: 7.30 Duhovni nagovor. S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 10. 4.: 14.00 Poročila, objave. Pregled sporeda. — Pomen žiljske Mišičine basni v svetovnem merilu. Koroške narodne. — 18.00 Iz našega albuma pesmi in glasbe. — TOREK, 11. 4.: 14.00 Poročila, objave. Bolje je paziti, kot zdraviti se. — SREDA, 12. 4.: 14.00 Poročila, objave. Za ženo in dekle. Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 13. 4.: 14.00 Poročila, objave. Živo srečanje: Dr. Metod Turnšek. — PETEK, 14. 4.: 14.00 Poročila, objave. Zvočni obzorik. Rdeče, rumeno, zeleno. — SOBOTA, 15. 4.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Filmi

Borovlje: Sobota, 1. 4.: Bilderbuch Gottes (II+). — Živalski in rastlinski dokumentarni film iz Stajerske in Gradišanske. Krasni naravni posnetki. — Nedelja, 2. 4.: Dort, wo der Berghof steht (III). — Mladi kmet pridobi po mnogih težavah svojo svetlo laso dekle. — domovinski film. — Ponedeljek, 3. 4.: Schlagerparade 1960 (IV). — Mnogo „popevk“, a malo vsebine. — Torek, 4. 4.: Der Rächer im lila Mantel (III). — Pustolovski film. — Četrtek, 6. 4.: Der Seewolf (IVa). — Kapitan neke ladje strahuje svoje moštvo. Brutalen pustolovski film.

Pilberk: Sobota in nedelja, 1. 4. in 2. 4.: Die ideale Frau (IV). — Zena postane županja in pride radi tega v zakonske in politične težave. Veseloigra. — Ponedeljek, 3. 4.: Freddy und die Melodie der Nacht (IVa). — Fredi, kot taksišofer, pride na sled dvema zločincema. Primitiven zabavni film. — Torek in sredo, 4. in 5. 4.: Der geheimnisvolle Treffpunkt (IVa). — Mlad slikar, ljubi-mec ugledne dame je zapleten v umor. Dobro igran

kriminalni film; a ima nekaj opolzkih prizorov, za odrasle s premislekom. Kriminalni film.

Št. Jakob v Rožu: Sobota in nedelja, 1. in 2. 4.: Die Trapp-Familie in Amerika (III). — Ponedeljek, 3. 4.: Das Liebeslied des Gondoliers (III). — Veliko ljubezni in popevk v veseloigri, ki je pa zelo priprosto pripravljena. — Sreda, 5. 4.: Kampf ohne Gnade (III). — Film iz divjega zapada. Pijanec in igralec se spremeni v poštenega farmarja.

Bistrica v Rožu: Sobota, 1. 4.: Laß, die Finger von der Dame (IVa). Slab kriminalni film. — Nedelja, 2. 4.: Ich zähle täglich meine Sorgen (III). — Veseloigra z mnogimi popevkami, a plitve vsebine. — Sreda, 5. 4.: Unter den Kopflägern in Neuguinea.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Veliki petek, 31. 3.: zaprto. — Sobota, 1. 4.: Fast ein Poet, drama, poslednjič. — Velikonočna nedelja, 2. 4.: 1001 Nacht, opereta. — Velikonočni ponedeljek, 3. 4. ob 15. uri: Der Troubadour, opera. — Sreda, 5. 4.: Lady Windermere's Fächer, komedija. — Četrtek, 6. 4.: 1001 Nacht, opereta. Petek, 7. 4.: Die Heiratsvermittlerin, komedija, poslednjič. — Sobota, 8. 4.: 1001 Nacht, opereta. — Nedelja, 9. 4. ob 15.00 uri: Der Troubadour, opera, poslednjič. Poslovilna predstava Donne Pegors. Začetek vselej ob 19.30 uri, razen 3. in 9. aprila.

KOMORNI ODER:

Sobota 2., nedelja 3., sobota 8. in nedelja 9. 4.: Weekend im Exil, komedija. Začetek vselej ob 19.30 uri.

URADNA OBJAVA

CERKVENI PRISPEVKI Javni poziv

Vse katoličane, ki so dolžni plačevati cerkveni prispevek, pa ga za 1. četrtletje 1961 (zaključeno 1. marca 1961) še niso plačali, pozivamo, da v

MALI OGLASI

Ženske in otroške predpasnike! Očarljivi vzorci. Tudi druga birmanska darila kupite ugodno pri SATTLER, Klagenfurt, am Heuplatz.

NAPRODAJ

2.000 kg krompirja, Bems srednjegodnji, Anton Krušič, Velinja ves, P. Ludmannsdorf.

DOBRO OSKRBO

iščem za 3 leta starega dečka, po možnosti h kakim staršem v bližini Celovca, kjer se govori slovensko in nemško. Ponudbe poslati pod značko „Skrbni starši“ na upravo lista.

Sadna drevesca in ribizelj dobite v drevesnici Marko Polzer, Št. Vid v Podjuni — St. Veit i. J.

opominjavalnem roku tren tednov, ki se začne 1. aprila 1961, brez nadaljnjega poziva plačajo svoj prispevek do 21. aprila 1961 pri pristojnem župnem cerkvenem svetu in da pokažejo obenem svoj davčni predpis ali mezdni izkaz.

Cerkveni prispevek je po zakonu dolg, ki se mora plačati in Cerkev nima dolžnosti, da bi ga po svojih organih pobirala. Ako prispevek ni plačan, je dovoljena pravna pot. Organi, ki pobirajo cerkveni prispevek, uživajo pravno varstvo in imajo pravico, da zaračunajo do 2 odst. plačljivega cerkvenega prispevka kot pobiralno pristojbino.

Ker se cerkveni prispevek v četrtletnih odplačilih plačuje in sicer 1. marca, 1. junija, 1. septembra in 1. decembra, zato je bil 1. marca cerkveni prispevek za eno četrtino letnega prispevka plačljiv.

FINANČNA ZBORNICA KRSKE SKOFIJE
Celovec, Marianengasse 2.

Čas je denar — v Švici

Kdor bi si naročil kosilo v novo urejeni restavraciji »Mövenpick« v Zürichu, bi dobil listek s točno uro. Moderne registrske blagajne imajo namreč vdelane ure, ki avtomatično natisnejo točen čas.

Nadalje so stene v tej restavraciji opremljene s kronometri, da gost lahko med čakanjem natančno preuči, koliko minut in sekund traja, da natakar položi predenj naročeno jed.

V tem pa je tudi glavni mik igre, ki zabava v tej restavraciji goste. Pravzaprav gre

za srečolov, ki sicer ne prinaša denarja, pač pa dobi gost lahko brezplačno kosilo.

Od trenutka, ko je naročil jed, ne sme namreč trajati več kot 12 minut, da mu postrežejo. Če pa čaka dalje, se mu ni treba

Veselo Alelujo!

Vesele velikonočne praznike želimo vsem našim naročnikom, sodelavcem, inserentom, bralcem, podpornikom in prijateljem naše lista!

UREDNIŠTVO in UPRAVA

ba razbujati, kajti potem bo lahko brezplačno potešil lakoto. Kdor čaka, ne plača nič, kajti čas je najbolj dragocena reč. Če ga kdo jemlje drugim, naj ga tudi plača, pravijo Švicarji.

Kaj takega bi kazalo uvesti tudi v drugih panogah, ne le v gostinstvu, in tudi ne samo v Švici.

Karl Pötscher
Konjski mesar
CELOVEC, Pischeldorfer Strasse 12
Telefon 55-22
Prevzamemo tudi zavarovane konje
Če je sila, koljemo ponoči in podnevi.

Knittak
Šivalne in pletilne stroje pri
Grundner
KLAGENFURT, WIENER GASSE 10
BLIZU MESTNE CERKVE

JOSEF MAYERBRUGGER
MOJSTER ZA KRITJE Z OPEKO IN SKRILJEM
Celovec-Klagenfurt-West, Prinz-Eugen-Str. 3, tel. 42-76
želi svojim odjemalcem veselo Alelujo
Izvedba vseh steešnih del za cerkve, stolpe in gradove
Nadalje izvedba vseh eternitnih del po želji!
Lasten kamnolom

B O N
Priložnostni nakupi vseh vrst in velikosti hladilnikov (hladilnih skrinj) za nizko hlajenje. Edinstvena prednost s popolnim jamstvom. Razen tega dobavljamo tudi tovarniško nove FRIGARIA-HLADILNE SKRINJE; 10-letno jamstvo; zelo velika izbira. Vaš strokovni svetovalec je tvrdka H. HOFER, Beljak (Villach) — Graz, prodaja v Beljaku, Ossiacherzeile 46, tel. 0 42 42 7473, nasproti Opel Trampitsch.
Kdor bo ta bon do 30. aprila t. l. izrezal in ga nam poslal, ima pri nakupu hladilne skrinje pravico do največjega popusta. Plačljivo v 30 mesečnih obrokih.

TRGOVINA H. THOMASSER
Vam izpolni velikonočne želje: Izredno velika izbira pletenih vozičkov za otroške punčke („puže“) od 118.— S naprej. Perilo za dojenčke, otroke, dame in gospode. — Posteljina. — Otroške posteljice.
TRGOVINA H. THOMASSER
VILLACH, WIDMANNGASSE 33

Pomladanske plašče
za dame, gospode in otroke
kakor tudi vsakovrstna
DEŽNA OBLAČILA
v specialni trgovini plaščev
V. Tatzmann
Klagenfurt, Völkermarkter Straße 16, tel. 52-76

Mleko in mlečni produkti
iz 60 podružnic Spodnjekoroške mlekarne
NAJCENEJŠI ZAJTRKI — NAJBOLJŠA MALICA!
Unterkärntner Molkerei
Klagenfurt Siriusstraße 32

**Richtig wirtschaften
= besser leben**
KONSUM
**Pravilno gospodariti
= bolje živeti**
KONZUM

HANS WERNIG
KLAGENFURT, PAULITSCH GASSE PROSENHOF) u. HL.-GEIST-PLATZ
Traktorje PORSCHE z 12, 14, 22, 40 PS,
pa tudi obračalnike sena z oljno pogonsko napravo,
senene puhalnike ter kombinirane puhalnike-rezalnike za krmo.
Za spravljanje krme kupite že sedaj motorni kosilnik. Oglejte si v našem skladišču znamke AEBI, REFORM, AGRIA, IRUS, AUSTRO-RAPID.
Za gospodinjstvo: stanovanjske in gostilniške štedilnike, peči za peko, pralne stroje, hladilnike in naprave za GLOBOKO HLAJENJE.

Gostinski obrati, gospodinje, pozor!
Že sedaj si po ugodnih cenah nabavite manjkajočo opremo

v trgovini s preprogami
RADLMAYR
 VILLACH

Velika zaloga žimnic, zaves, talnih oblog in raznih drugih vrst blaga za opremo sob

Plačilne olajšave!

Vesele velikonočne praznike želi vsem svojim odjemalcem in osebnim prijateljem

Štefan Katz

parna pekarna in prodaja slaščic

KLAGENFURT
 Waidmannsdorf, Siebenhügelstrasse

„Ali že veste?

Najbolje kupite pri

LODRON-u"

Zato si nabavite zaves, preproge, žimnice in odeje le v strokovni trgovini

Lodron

VILLACH, Lederergasse 12

Vsem svojim odjemalcem, znancem in poslovnim prijateljem želi blagoslovljene velikonočne praznike

**Matthias
 Macitz**

UMETNI MLIN IN ŽAGA

BREG PRI GRABŠTAJNU

(RAIN bei Grafenstein)

Telefon 28-44

MÖBELHAUS

STADLER
 KLAGENFURT

Theatergasse 4, Tel. 50-24

Fremdenzimmer

nicht nur preiswerter

sondern auch MODERNER und INDIVIDUELLER als bisher

Wir besitzen größte Erfahrung im Einrichten und Gestalten kompletter Pensionen

Pläne und Gestaltung bei Abschluß kostenlos

Besichtigung und Beratung jederzeit unverbindlich

Zustellung frei Haus durch eigene Möbelaus

Weitgehende Zahlungsvereinfachungen

Pomladanske novosti!

OBLEKE

BLUZE

KRILA

tudi za močne dame

RosKönig

Klagenfurt, Bahnhofstraße 9

Keusehnigg-Semena

priljubljenja, preizkušena

Klagenfurt, Heuplatz 6

telephon 2717

Vesele velikonočne praznike želi svojim odjemalcem in prijateljem

mesar in prekajevalec

Rudolf Sablatnik

KLAGENFURT, Siebenhügelstr. št. 81
 Telefon 49-36

Vesele velikonočne praznike želi vsem svojim odjemalcem in osebnim prijateljem

Karel

Prinčič

Trgovina s sadjem in zelenjavo
 CELOVEC — KLAGENFURT

Sakoji, hlače, obleke, plašči, jopiči, perilo

v ogromni IZBIRI in dobri KVALITETI po ugodnih cenah

Kleider

KOGLER

KLAGENFURT

HERRENGASSE

TISKARNA
 KLISARNA
 PAPIRNICA

R. RITTER

CELOVEC — KLAGENFURT

Burggasse 8 — Telefon 21-08

MODERNA MODNA OČALA
 pri

Klagenfurt, 10.-Oktober-Straße (Prosenhof)

FRANZ SCHNABL

CELOVEC — KLAGENFURT

Bahnhofstrasse 38b

FURNIRJI

FUNDER- IN LEITGEB PLOŠČE

POHISTVENE OBLOGE

RAZLIČNE LETVE itd.

**ING. ALBERT
 FLEISCHMANN**

KROVSKI MOJSTER

KLAGENFURT

Skladišče: Wulfengasse 2a - Tel. 55-23
 Pisarna: Viktringer Ring 9 — Nasproti Kmetijske zbornice.

Se priporoča za vsa strešna-krovska dela

INTERCONTINENTALE

ÖSTERREICHISCHE A. G.

ZA TRANSPORTE IN CELOTNI PROMET

podružnica:

PODROŽČICA — ROSENBACH

Telefon 248 — Telex 04-530

prevzema vse vrste prevozov v tu- in inozemstvu ter jih izvršuje točno in poceni

ADOLF CAMPIDELL

SLIKAR — ZLATAR — KIPAR

Prevzemam VSA POPRAVILA CERKVA

Predelava OKROGLIH TABERNAKLJEV

FEISTRITZ AN DER DRAU — KÄRNTEN

— TELEFON 248

Radio aparati

Šivalni stroji

Kolesa

V VELIKI IZBIRI

**Radiohaus
 KERN**

Klagenfurt, Burggasse

Ugodna plačila na obroke

KINO PRECHTL

Naš glasbeni velikonočni program s krasnimi barvnimi posnetki:

VISOKE JELKE

(Die Köhlerliesl)

Pojó in igrajo: pristni Gorenjski kvintet. — Priporočljivo za mladino!

Gradbeno in stavbarsko kleparstvo, galanterijsko kleparstvo, kritje cerkva in stolpov

**Helmut
 Grossnegger**

KLEPARSKI MOJSTER

KLAGENFURT

Villacher Ring 31, tel. 24-90

Zavarujte pri

Kälabrand

Klagenfurt, Alter Platz 30

Tel. 58-46 58-47

Kärntnerische Landes-Brandschaden-Versicherungs-Anstalt